

Puolivuosikatsaus
1.1.–30.6.2021

Kuntarahoitus

Yhteenveto Kuntarahoitus-konsernin alkuvuodesta 2021

- Katsauskauden liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli 108 miljoonaa euroa (93 miljoonaa euroa), ja se kasvoi tammi–kesäkuussa 15,6 % (3,6 %). Konsernin korkokate oli 138 miljoonaa euroa (123 miljoonaa euroa). Kasvua oli 12,0 % (5,3 %). Alkuvuoden kulut olivat 34 miljoonaa euroa (32 miljoonaa euroa), eli 6,7 % (3,2 %) vertailukautta suuremmat.
- Liikevoitto oli 127 miljoonaa euroa (62 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset olivat katsauskaudella 20 miljoonaa euroa (-31 miljoonaa euroa).
- Uudet pankkien vakavaraisuussääntelyä koskevat muutokset (CRR II ja CRD V) tulivat voimaan kesäkuun lopussa. Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli kesäkuun lopussa 12,6 % (3,9 %). Päivitetty EU:n vakavaraisuusasetus, CRR II, nosti vähimmäisomavaraisuusastetta 8,8 %-yksiköllä. Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*), ja näin ollen voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta- ja valtoriskillä olevat luottosaatavansa.
- Konsernin CET1-vakavaraisuus oli kesäkuun 2021 lopussa 91,1 % (104,3 %) eli edelleen erittäin vahva. Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuus olivat 114,7 % (132,7 %). Vakavaraisuutta laski CRR II -sääntelyn vaikutus, mikä johtui lähinnä muutoksista johdannaisien vastapuoliriskilaskennassa sekä vastuun arvonoinniskisissä. CET1-vakavaraisuus oli kuitenkin lähes seitsemänkertainen verrattuna kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen pääomapuskurit huomioiden, mikä oli 13,4 %.
- Alkuvuonna 2021 Suomen taloudessa alkoi toipuminen koronapandemiasta. Odotettua paremman talouskehityksen sekä valtion vuonna 2020 myöntämien väliaikaisten koronatuikien vuoksi kuntasektorin luottokysyntä jäi odotettua pienemmäksi. Pandemian negatiiviset vaikutukset Kuntarahoitus-konsernin tulokseen ja vakavaraisuuteen ovat jääneet vähäisiksi.
- Pitkäaikainen asiakasrahoitus, joka sisältää sekä laina- että leasingrahoituksen, oli katsauskauden lopussa 28 582 miljoonaa euroa (28 022 miljoonaa euroa) ja se kasvoi 2,0 % (7,8 %). Uusi luotonanto oli tammi–kesäkuussa 1 601 miljoonaa euroa (2 543 miljoonaa euroa). Luottokannan kasvuvauhti normalisoitui edellisestä vuodesta, koska vuoden 2020 kasvu oli poikkeuksellisen vahva koronapandemian vuoksi. Lyhytaikainen asiakasrahoitus kasvoi 1 482 miljoonaa euroon (1 310 miljoonaa euroa) eli 13,1 % (139 %) vertailuajankohtaan nähden.
- Kesäkuun lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa ympäristövaikutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettua vihreää rahoitusta oli 2 120 miljoonaa euroa (1 786 miljoonaa euroa) ja yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää yhteiskunnallista rahoitusta 833 miljoonaa euroa (589 miljoonaa euroa). Asiakkaat ovat ottaneet vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen hyvin vastaan ja rahoituksen määrä kasvoi 24,3 % vuoden vaihteesta.
- Pitkäaikainen uusi varainhankinta oli alkuvuoden aikana 6 025 miljoonaa euroa (5 504 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä oli katsauskauden lopussa 40 281 miljoonaa euroa (38 139 miljoonaa euroa), josta pitkäaikaisen varainhankinnan osuus oli 36 436 miljoonaa euroa (34 243 miljoonaa euroa).
- Konsernin likviditeettitilanne on säilynyt erittäin hyvänä. Kokonaislikviditeetti oli katsauskauden lopussa 11 736 miljoonaa euroa (10 089 miljoonaa euroa). Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli kesäkuun lopussa 300,2 % (264,4 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli kesäkuun lopussa 122,7 % (116,4 %).
- Kuntarahoituksen yhtiökokous päätti maaliskuussa 2021 valtuuttaa yhtiön hallituksen päättämään maksaa osinkoa enintään 0,52 euroa osakkeelta, yhteensä enintään 20 313 174,96 euroa. Valtuutus on voimassa Kuntarahoituksen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Konserni noudattaa voitonjaossaan Euroopan keskuspankin (EKP) suosituksia, jotka mahdollistavat voitonjaon 30. syyskuuta 2021 jälkeen. Kuntarahoituksen hallitus pidättäytyy päättämästä osingonmaksusta ennen suosituksen voimaansaolon päättymistä.
- Muutos näkymiin loppuvuodelle 2021: Kuntarahoitus-konserni arvioi liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi (tilinpäätöstiedote 2020: samantasoinen) kuin vuonna 2020. Näkymistä on kerrottu tarkemmin luvussa *Näkymät loppuvuodelle 2021*.

Tuloksen ja katsauskauden muutosta kuvaavien lukujen vertailulukuna on käytetty vuoden 2020 vastaavan jakson lukua. Taseen ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2020 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

Konsernin avainluvut

Liikevoitto ilman
realisoitumattomia käyvän
arvon muutoksia, milj. euroa

108

CET1
-vakavaraisuus, %

91,1

Uusi luotonanto, mrd euroa

1,6

Pitkäaikainen asiakasrahoitus,
mrd euroa

28,6

Avainluvut (konserni)

KONSERNIN AVAINLUVUT	30.6.2021	30.6.2020	31.12.2020
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa) *	108	93	197
Liikevoitto (milj. euroa) *	127	62	194
Korkokate (milj. euroa) *	138	123	254
Uusi luotonanto (milj. euroa) *	1 601	2 543	4 764
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj.euroa) *	28 582	26 743	28 022
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa) *	6 025	5 504	10 966
Taseen loppusumma (milj. euroa)	45 658	41 288	44 042
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 346	1 172	1 277
Ensisijainen pääoma Tier 1 (milj. euroa)	1 694	1 519	1 624
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 694	1 519	1 624
CET1-vakavaraisuus, % **	91,1	87,8	104,3
Tier 1 -vakavaraisuus, % **	114,7	113,8	132,7
Kokonaisvakavaraisuus, % **	114,7	113,8	132,7
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), % **	12,6	3,8	3,9
Oman pääoman tuotto (ROE), % *	11,7	6,2	9,4
Kulu-tuotto-suhde *	0,2	0,3	0,2
Henkilöstö	163	167	165

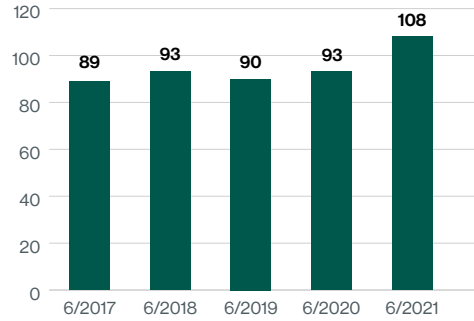
* Vaihtoehtoinen tunnusluku. Tarkemmat tiedot vaihtoehtoisista tunnusluvuista löytyvät sivuilta 37–42.

** Katsauskauden luvut laskettu CRR II -sääntelyn mukaisesti. Vertailukausia ei ole oikaistu vastaamaan päivitettyä vakavaraisuussääntelyä.

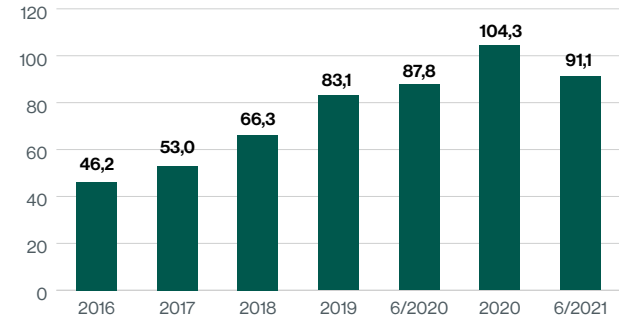
Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 37–43. Tässä puolivuositiedotuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja ellei toisin ole mainittu.

Avainluvut (konserni)

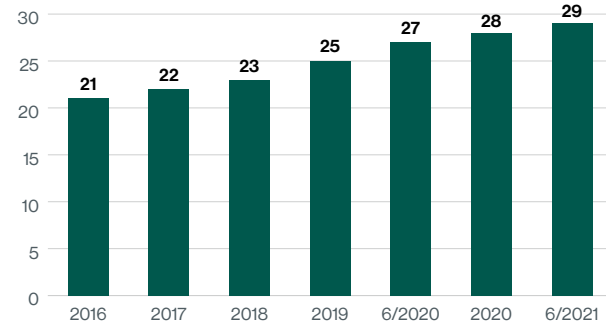
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, milj. euroa *

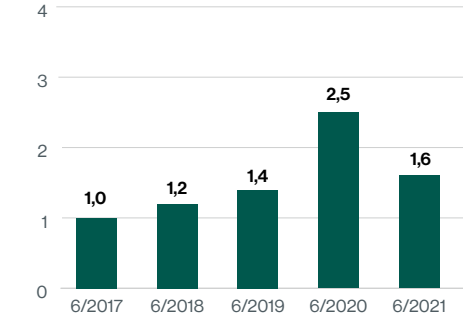
CET1-vakavaraisuus, % **

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, miljardia euroa *

Uusi luotonanto, miljardia euroa *

* Vaihtoehtoinen tunnusluku. Tarkemmat tiedot vaihtoehtoisista tunnusluvuista löytyvät sivuilta 37–42.

** Katsauskauden luvut laskettu CRR II -sääntelyn mukaisesti. Vertailukausia ei ole oikaistu vastaamaan päivitettyä vakavaraisuussääntelyä.

Toimitusjohtajan katsaus

Koronapandemia varjosti edelleen vuoden 2021 ensimmäistä puolikasta. Alkukeväästä tautitilanne Suomessa näytti pahenevan nopeasti, mutta tartuntamäärät saatiin käännettyä laskuun. Kesällä tartunnat kääntyivät jälleen selvään kasvuun, mutta rokotusten etenemisen ansiosta sairaalahoitoa tarvitsevien määrä vaikuttaa säilyneen suhteellisen vakaana. Yleinen taloudellinen tilanne alkoi vuoden toisella neljänneksellä selvästi kohentua ja vuoden kuluessa talouskasvun ennakoitaan edelleen voimistuvan. Myös työmarkkinat ovat toipuneet pandemiasta odotettua paremmin.

Kuntarahoitus on asiakkailleen selvästi suurin yksittäinen rahoittaja, ja sen asema säilyi vahvana myös vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Kuntarahoituksen uusi luotonanto tammi–kesäkuussa oli selvästi vähäisempää kuin vastaavalla ajanjaksolla viime vuonna. Kuntasektorin rahoituskysyntä vuoden 2021 ensimmäisellä vuosipuoliskolla oli vähäisempää kuin vertailukaudella. Yleishyödyllisen asuntotuotannon rahoituksen kysyntä pysyi tasaisena.

Kunnat ylsivät vuonna 2020 ennakoitua parempiin taloudellisiin tuloksiin valtion koronatukien ja kasvaneiden verokertymien ansiosta. Tämä on pienentänyt kuntien rahoitustarvetta katsauskaudella viime vuoteen verrattuna.

Kuntien investointitarve on edelleen pysynyt korkeana, eikä sote-uudistus tule sitä juuri helpottamaan. Lisäksi koronapandemian hetkeksi alleen hautaamat rakenteelliset ongelmat odottavat yhä ratkaisua. Väestön ikääntyminen ja muutoliike kasvukeskuksiin ajavat monia kuntia taloudellisesti ahtaalle. Elokuussa aloittavilla uusilla kunnanvaltuutetuilla on vastuullinen tehtävä muun muassa etsiessään uusia yhteistyömuotoja kuntien välillä näiden rakenteellisten ongelmien aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseksi. Samalla on tehtävä työtä ekologisesti ja sosiaalisesti kestävämmän kunnan rakentamiseksi.

Eduskunta hyväksyi pitkään valmistellun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kesäkuussa. Uudistuksessa kuntien vastuulla olevat sote-palvelut siirtyvät uusille hyvinvointialueille, minkä vaikutukset eri kokoisille kunnille vaihtelevat erityisesti pitkällä aikavälillä.

Kesäkuussa voimaan astunut pankkien uudistunut vakavaraisuussäännöstö nostaa julkisten kehitysluottolaitosten, ja

siten myös Kuntarahoituksen, vähimmäisomavaraisuusastetta. Uudistukseen sisältyvä pääomavaateen lasku puolestaan vaikuttaa vahvan pääomatason ylläpitämiseen tarvittavaan tulosvaateeseen.

Asiakaskuntamme kiinnostus vastuullisia rahoitustuotteitamme kohtaan on jatkanut kasvuaan. Asiakkaamme ovat ottaneet erinomaisesti vastaan viime vuonna markkinoille tuomamme yhteiskunnallisen rahoituksen. Ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kuntien rooli on keskeinen, ja ne ovatkin tehneet edityksellistä työtä hiilidioksidipäästöjen rajoittamiseksi. Kuntarahoituksen vihreä rahoitus on ollut tässä työssä konkreettinen työkalu, ja sitä on haettu myös aktiivisesti vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla.

Varainhankintamme onnistui tammi–kesäkuussa erinomaisesti. Keskuspankkien elvyttävän politiikan ansiosta likviditeettiä on ollut hyvin saatavilla, ja olemme onnistuneet hankimaan asiakkaillemme edullista rahoitusta kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta.

Kuntarahoituksen viime vuonna käynnistynyt uudistuminen on edistynyt odotetusti. Aloitimme työt uudelleen järjestäytyneessä organisaatiossa vuoden alussa. Kehitämme jatkuvasti uusia työskentelytapoja ja digitaalisia työkaluja palveluksemme asiakkaitamme entistäkin sujuvammin. Muutos on pitkä ja monella tapaa myös haasteellinen tie. Uskomme, että uudistuminen ja toimintamme jatkuva kehittäminen on välttämätöntä ja meidän onkin varmistettava, että pysymme jatkossakin valitulla tiellä.

Haluan kiittää asiakkaitamme menestyksekkästä yhteistyöstä ja henkilöstöämme erinomaisesta työstä etätöolosuhteissa muutoksen keskellä.

Esa Kallio

Toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Kuntarahoitus-konsernin toiminta katsauskaudella 1.1.–30.6.2021

Kuntarahoitus

Sisältö

8	Kuntarahoitus-konsernin toiminta katsauskaudella 1.1.–30.6.2021	44	Konsernin puolivuositiedot 1.1.–30.6.2021
10	Toimintaympäristö alkuvuonna 2021	45	Tuloslaskelma
11	Koronapandemian vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin	46	Laaja tuloslaskelma
12	Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin	47	Tase
13	Konsernin tulosta koskevat tiedot	49	Laskelma oman pääoman muutoksista
16	Konsernin tasetta koskevat tiedot	51	Rahavirtalaskelma
17	Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut	52	Liitetiedot
19	Varainhankinta ja likviditeetin hallinta		
20	Kuntarahoituksen luottoluokitukset		
21	Vakavaraisuus		
29	Riskienhallinta		
32	Hallinnointikäytäntö		
33	Katsauskauden jälkeiset tapahtumat		
34	Näkömät loppuvuodelle 2021		
35	Konsernin kehitys		
37	Tunnusluvut		

Toimintaympäristö alkuvuonna 2021

Koronapandemian tartunta-aallot vaikuttivat globaalisti alkuvuoden aikana yhä voimakkaasti talouden toimintaedellytyksiin, vaikkei kevään 2020 kaltaista äkkijarrutusta koettukaan. Rajoitustoimet haittasivat erityisesti palvelualojen liiketoimintaa ja supistivat kotitalouksien kulutusmahdollisuuksia. Rokoteohjelmien eteneminen ja tartuntamäärien väheneminen kuitenkin mahdollistivat kevään mittaan rajoitusten asteittaisen purkamisen, mikä näkyi talouden aktiviteetin elpymisenä jokseenkin kaikissa länsimaissa.

Yhdysvalloissa presidentti Joe Biden kasvatti heti virkaanastumisensa jälkeen voimakkaasti julkista elvytystä. Kiinan ja Yhdysvaltain johdolla maailmankauppa alkoi piristyä, mikä tuki talouden toipumista myös Euroopassa ja kehittyvillä markkinoilla. Teollisten toimialojen näkymät ovat kohentuneet maailmanlaajuisesti jo viime syksystä alkaen.

Suomen talous supistui hieman kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Lasku oli kuitenkin edelleen maltillisempaa kuin euroalueella keskimäärin, mikä selittyi muuta Eurooppaa helpommalla tautitilanteella ja siksi kevyemmällä yhteiskunnan rajoitustoimilla. Maaliskuun sulkutilan jälkeen talouden toimeliaisuus alkoi jo merkittävästi piristyä. Alkuvuoden paras uutinen oli investointien kääntyminen laajalla rintamalla nousuun – suomalaisyritysten usko tulevaan näytti selvästi vahvistuneen.

Kysynnän ja tarjonnan elpymisen eritahtisuus nosti alkuvuoden aikana kuluttajahintoja. Myös energian ja raaka-aineiden hintojen palautumisella vuoden takaisesta romahduksesta oli inflaatiota kohottava vaikutus. Yhdysvalloissa erittäin voimakas finanssipoliittinen elvytys selitti osaltaan inflaatiopaineiden kasvua.

Parantunut reaalityalouden kasvunäkymä sekä voimistuneet inflaatio-odotukset näkyivät korkomarkkinoilla pitkien korkojen nousuna. Yhdysvalloissa korkotaso kääntyi nousuun jo viime syksynä, mutta Euroopassa valtionlainojen korkotason nousu nähtiin vasta alkuvuoden 2021 aikana. Toisen vuosineljänneksen loppua kohden pitkien korkojen nousu taittui väliaikaisesti kiihtyneestä inflaatiosta huolimatta.

Parantunut reaalityalouden kasvunäkymä sekä voimistuneet inflaatio-odotukset näkyivät korkomarkkinoilla pitkien korkojen nousuna.

Koronapandemian vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Koronapandemian puhkeaminen ja siihen liittyvä talouden epävarmuuden lisääntyminen kasvatti viime vuonna Kuntarahoitus-konsernin liiketoiminnan volyymeja merkittävästi. Vuoden 2021 alkupuolella liiketoiminnan kasvu on normalisoitunut, ja koronapandemia on vaikuttanut konsernin taloudelliseen tilanteeseen rajoitetusti. Kuntarahoitus-konsernin henkilökunta työskenteli katsauskauden aikana pääosin etätyössä valtakunnallisen etätyösuosituksen mukaisesti.

Koronapandemia nopeutti konsernin asiakasrahoituksen kasvua merkittävästi etenkin kriisin alkuvaiheessa vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla. Katsauskaudella kuntasektorin rahoituksen kysyntä oli maltillista ja pieneni vuoden takaisesta koronapandemian aiheuttamasta kysyntäpiikistä. Suomen valtion vuonna 2020 myöntämien koronatukien ansiosta kuntien rahoitusasema parantui hetkellisesti, ja ennakoitua parempi taloustilanne on tukenut kuntia ja vähentänyt rahoituksen kysyntää. Koronapandemian vaikutukset sosiaalisen asuntorahoituksen kysyntään ovat olleet koko kriisin aikana vähäiset. Kokonaisuudessaan luottokysyntä on palautunut normaalille tasolle.

Konsernin varainhankinta toimi erinomaisesti pandemian aikaisissa poikkeusolosuhteissa. Varainhankintamarkkinoilla tilanne on vakiintunut koronapandemian alusta.

Konsernin henkilökunnan terveyttä ja turvallisuutta sekä toiminnan jatkuvuutta on varmistettu noudattamalla valtakunnallista etätyösuositusta. Näin taattiin osaltaan Kuntarahoitus-konsernin tuottamien yhteiskunnan kannalta keskeisten palveluiden ja liiketoimintaprosessien jatkuvuus kriisin aikana. Konserni on aloittanut valmistelut osittaiseen lähityöskentelyyn paluusta, kun valtakunnallinen etätyösuositus päättyy.

Helpottaakseen asiakkaiden asiointia koronarajoitusten aikana konserni on kehittänyt digitaalisia palveluitaan ja niiden käytön tukea. Konserni on lisäksi järjestänyt asiakkaille ja muille sidosryhmille lukuisia verkkotapahtumia talouden näkyymiin ja kuntatalousvaikutuksiin liittyvistä teemoista.

Yksittäisillä Kuntarahoitus-konsernin asiakkailla taloudenhoito on vaikeutunut koronakriisin vuoksi. Konserni on tarjonnut asiakkailleen mahdollisuuden joustoihin lainojen lyhennyksissä, mikäli koronapandemia on vaikuttanut väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Asiakkaiden tarve lyhennysvapaisiin on kuitenkin ollut maltillinen ja vuoden 2021 alkupuolella on myönnetty vain yksittäisiä lyhennysvapaita. Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja IFRS 9-standardin mukaisesti laskettujen odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Konsernin

asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta tai niihin liittyvän kunnan takaus tai kiinteistövuokua täydentävä valtion täydetakaus. Johdon arvion mukaan kaikki asiakassaavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin, eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Lisätietoa myönnettyistä lyhennysvapaista ja odotettavissa olevista luottotappioista on kerrottu puolivuosisikatsauksen liitteessä 9.

Koronapandemian vuoksi valvontaviranomaiset ovat myöntäneet valvottavilleen helpotuksia, joiden tavoitteena on varmistaa pankkisektorin kyky luotottaa asiakkaita poikkeuksellisissa olosuhteissa. Suurinta osaa helpotuksista ei enää sovelleta katsauskaudella. Vallinneesta tilanteesta riippumatta konsernin vakavaraisuuden tunnusluvut ovat vahvoja. Aiemmin sovelletuista helpotuksista ja niiden vaikutuksesta kerrotaan luvussa *Vakavaraisuus*.

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Eduskunta hyväksyi pitkän valmisteluprosessin jälkeen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen kokonaisuutta koskevan lainsäädäntöpaketin. Uudistus ei vaikuta olennaisesti Kuntarahoitus-konsernin toimintaan vuonna 2021, ja myös vuonna 2022 uudistus näkyy konsernin toiminnassa taloudellisten vaikutusten sijaan käytännön valmistautumisena.

Rahoitukseen liittyen hyväksytyyn lainsäädännön tarkoituksena on, että Kuntarahoitus voi jatkaa niiden luottojen ja muiden sitoumusten rahoittajana/vastapuolena, jotka siirtyvät hyvinvointialueille. Koko sote-uudistuksen ja sen eri osapuolien etu on, että olemassa olevaan sote-luottokantaan ei kohdistu olennaisia muutoksia. Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu tässä vaiheessa sote-uudistusta suurelta osin valtion rahoitukseen, mutta hyvinvointialueilla on kuitenkin lainanotto-oikeus valtioneuvoston erillisellä luvalla ja valtion takauksella. Nyt hyväksytty lainsäädäntö ei vielä sisällä mahdollisuutta, että Kuntarahoitus toimisi hyvinvointialueiden uusien (1.1.2023 jälkeen tehtävien) investointien rahoittajana. Tämä on sote-kokonaisuutta koskevan hallituksen esityksen mukaan kuitenkin tarkoituksena, mutta asian valmistelu on vielä kesken ja siihen liittyvä lainsäädäntöehdotuksen luonnos on parhaillaan lausuntokierroksella.

Tässä vaiheessa uudistuksen käytännön toteutukseen liittyy kuitenkin vielä yksityiskohtia, joiden vuoksi vaikutuksia ei ole mahdollista tarkemmin arvioida. Kuntarahoituksen rahoitustoiminnassa soteen liittyvällä luotonannolla ei ole sellaista osuutta, että siihen liittyvillä muutoksilla olisi olennaista vaikutusta yhtiön taloudelliseen kehitykseen lähitulevaisuudessa.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulosta koskevat tiedot

KONSERNIN TULOS

Miljoonaa euroa	1-6/2021	1-6/2020	Muutos, %	1-12/2020
Korkokate	138	123	12,0	254
Muut tuotot	3	1	>100	2
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	142	125	13,5	257
Palkkiokulut	-2	-2	0,1	-5
Henkilöstökulut	-9	-9	4,3	-18
Muihin hallintokuluihin liittyvät erät	-9	-7	26,1	-15
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3	-3	2,0	-6
Liiketoiminnan muut kulut	-11	-11	-1,1	-15
Kulut yhteensä	-34	-32	6,7	-58
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	0	0	<-100	-1
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	108	93	15,6	197
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	20	-31	>100	-3
Liikevoitto	127	62	>100	194
Kauden tulos	102	50	>100	155

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.

Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Konsernin perusliiketoiminta jatkui vahvana alkuvuoden 2021 aikana. Kuntarahoitus-konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi katsauskaudella 108 miljoonaa euroon (93 miljoonaa euroa). Kasvua oli 15,6 % (3,6 %). Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olivat 142 miljoonaa euroa (125 miljoonaa euroa, eli kasvua vertailukauteen oli 13,5 % (3,6 %). Koronapandemia kiihdytti liiketoiminnan kasvua etenkin alkuvuonna 2020 ja on vaikuttanut matalan korkotason säilymiseen, millä on ollut positiivinen vaikutus korkokatteeseen. Kulut kasvoivat odotetusti 34 miljoonaan euroon (32 miljoonaa euroa) ja nousua oli 6,7 % (3,2 %). Vertailukaudella koronapandemia hidasti kulujen kasvua ja kulut olivat poikkeuksellisen matalalla tasolla vuonna 2020. Alkuvuonna 2021 kulut ovat kasvaneet, mutta selvästi hitaammin kuin ennen koronapandemiaa. Kokonaisuudessaan koronapandemialla ei ollut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia perusliiketoiminnan tulokseen ja kannattavuuteen katsauskaudella.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Korkokate oli kesäkuun lopussa 138 miljoonaa euroa (123 miljoonaa euroa) ja se parani vertailukaudesta 12,0 % (5,3 %). Korkokatteen kasvu johtuu asiakasrahoituksen kasvusta, onnistuneesta varainhankinnasta sekä suotuisasta korkoympäristöstä. Konsernin korkokatteessa ei ole huomioitu tulosvai-
kutteisesti AT1-pääomallain 8 miljoonan euron korkokuluja, sillä konsernissa pääomallaina käsitellään oman pääoman ehtoisena instrumenttina. Pääomallainan korkokulut käsitellään osingonjaon tavoin voittovarojen vähennyksenä omassa pää-
omassa vuosittain koronmaksun toteutuessa.

Muut tuotot kasvoivat katsauskaudella 3,4 miljoonaan euroon (1,4 miljoonaa euroa). Muut tuotot sisältävät palkkiotuotot, arvo-
paperikaupan ja valuuttatoiminnan realisoituneet nettotuotot, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot. Muihin tuottoihin sisältyy myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvon-
tapalvelut Inspiran liikevaihto.

Palkkiokulut olivat 2,4 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa) ja ne koostuvat pääasiassa maksetuista takauspalkkioista, säily-
tyspalkkioista sekä varainhankintaohjelmien ylläpitokuluista.

Hallintokulut olivat katsauskaudella 18 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa) ja ne kasvoivat 13,9 % (-0,1 %). Tästä hen-
kilöstökuluja oli 9,1 miljoonaa euroa (8,8 miljoonaa euroa) ja muita hallintokuluja 8,7 miljoonaa euroa (6,9 miljoonaa eu-
roa). Henkilöstökulut olivat 4,3 % vertailukautta suuremmat. Henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut katsauskauden aikana merkittäviä muutoksia ja keskimääräinen henkilöstömäärä oli konsernissa katsauskaudella 161 henkilöä (167 henkilöä).

Palkka- ja eläkekustannukset ovat kasvaneet maltillisesti kat-
sauskauden aikana.

Muihin hallintokuluihin luettavat erät kasvoivat 26,1% katsaus-
kauden aikana. Koronapandemia on pienentänyt eräitä toi-
minnan juoksevia kuluja, kuten matkustuskuluja katsaus- ja
vertailukaudella. Toisaalta konserni panostaa merkittävästi
tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen, kuten käynnissä
olevaan antolainojen elinkaarijärjestelmän kehityshankkee-
seen. Vuoden 2019 aikana Kuntarahoituskonserni myös solmi
tietojärjestelmien loppukäyttäjä- ja infrapalveluiden ja liiketo-
mintajärjestelmien operoinnin ulkoistamissopimukset paran-
taakseen toimintavarmuutta sekä palveluiden ajallista saata-
vuutta. Ulkoistamishankkeen käytännön toteutusta on jatkettu
katsauskauden aikana, ja kaikki merkittävimmät tehtävät on
saatu valmiiksi. Hankkeen jäljellä olevien tehtävien arvioidaan
valmistuvan vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyö-
dykkeistä olivat katsauskaudella 2,9 miljoonaa euroa (2,8 mil-
joonaa euroa). Konserni panostaa merkittävästi tietojärjestel-
mien ja toiminnan kehittämiseen, mikä kasvattaa poistopohjaa
ja poistojen määrää.

Liiketoiminnan muut kulut olivat samalla tasolla kuin vertai-
luajankohtana, 10,6 miljoonaa euroa (10,7 miljoonaa euroa).
Viranomaismaksut olivat 7,8 miljoonaa euroa (6,3 miljoonaa
euroa) ja ne kasvoivat 23,6 % (16,1 %) edellisvuoteen nähden.
Viranomaismaksujen kasvu johtui pääosin luottolaitosten krii-
sinhallintajärjestelmän vakaussuorituksen kasvusta, joka kasvoi
30,5 % 6,7 miljoonaan euroon (5,2 miljoonaa euroa). Muut kuin

viranomaiskulut olivat 2,7 miljoonaa euroa (4,3 miljoonaa euroa)
ja ne laskivat 37,3 % (-19,5 %) vertailukauteen nähden. Laskuun
vaikutti eniten katsauskauden aikana pienentyneet ulkopuolis-
ten palveluiden ostot vertailukauteen nähden.

IFRS 9 -standardin mukaisesti laskettujen odotettavissa ole-
vien luottotappioiden (ECL) määrä kasvoi hieman alkuvuoden
aikana, ja tulokseen kirjattu määrä oli -0,1 miljoonaa euroa (0,0
miljoonaa euroa). Kuntarahoituskonserni päivitti odotettavis-
sa olevien luottotappioiden laskennassa käytettäviä tulevai-
suuteen suuntautuvia skenaarioita katsauskaudella. Käytetyt
skenaariot ja niiden painotukset on esitetty puolivuosi-
katsauksen liitteessä 9.

Kuntarahoituskonserni kirjasi tilikaudella 2020 0,3 miljoonan
euron harkintaan perustuvan lisävarauksen koronapandemian
taloudellisten vaikutusten huomioimiseksi. Vuosi 2020 ja al-
kuvuosi 2021 olivat taloudellisesti poikkeuksellisen heikkoja
tietyille asiakassegmenteille, kuten kulttuurialalle ja liikunta-
toimelle. Heikentynyt taloudellinen tilanne ei kuitenkaan vielä
heijastunut Kuntarahoituskonsernin käyttämissä sisäisissä
riskiluokituksissa, jotka on tehty pääsääntöisesti vuoden 2019
tilinpäätöstietojen pohjalta. Koska tiettyjen asiakassegment-
tien luotonhoitokyvyn arvioidaan tämän jälkeen heikentyneen,
konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon pe-
rustuvan lisävarauksen. Vaikka taloudellinen tilanne näyttää
raportointipäivänä paremmalta kuin tilinpäätösajankohtana
2020, liittyy asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen kuitenkin
edelleen epävarmuutta. Tästä syystä konsernin johto päätti,
että lisävarausta ei muuteta katsauskaudella.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on kuitenkin edelleen pysynyt alhaisena. Johdon arvion mukaan kaikki asiakas-saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin, eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny, koska saamiset ovat suomalaisilta kunnilta tai niihin liitty turvaava kunnan takaus tai kiinteistövakuutta täydentävä valtion täytetäkaus. Konsernin yli 30-vuotisen historian aikana se ei ole kirjannut lopullisia luottotappioita asiakasrahoituksestaan.

Konsernilla oli kesäkuun 2021 lopussa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä yhteensä 23 miljoonaa euroa (24 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla keskimääräisen luottoluokituksen ollessa AA+. Saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on esitetty lisätietoa puolivuosisikatsauksen liitteessä 9.

Konsernin kokonaistulos ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset

Konsernin liikevoitto tammi–kesäkuussa 2021 oli 127 miljoonaa euroa (62 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana realisoitumattomat käyvän arvon muutokset paransivat konsernin liikevoittoa 20 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin ne heikensivät tulosta 31 miljoonaa euroa. Tammi–kesäkuussa 2021 suojauslaskennan nettotulos oli 4,9 miljoonaa euroa (-1,6 miljoonaa euroa) ja realisoitumattomat arvopaperikaupan nettotuotot olivat 15 miljoonaa euroa (-29 miljoonaa euroa).

Konsernin efektiivinen veroaste oli katsauskaudella 20,0% (20,0 %). Tammi–kesäkuussa 2021 konsernituloslaskelmassa

verot olivat 26 miljoonaa euroa (12 miljoonaa euroa). Konsernin katsauskauden tulos verojen jälkeen oli 102 miljoonaa euroa (50 miljoonaa euroa). Konsernin oman pääoman tuotto-% (ROE) oli katsauskaudelta 11,7 % (9,4 %). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ROE oli 9,9 % (9,6 %).

Konsernin muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia -2,4 miljoonaa euroa (-19 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana merkittävin muihin laajan tuloksen eriin vaikuttanut erä oli nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen laskennallisen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos -4,2 miljoonaa euroa (22 miljoonaa euroa). Suojauskustannuksen arvonmuutos (*Cost-of-Hedging*) oli 2,1 miljoonaa euroa (-40 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat katsauskaudella konsernin omaan pääomaan verovaikutukset huomioon ottaen 14 miljoonaa euroa (30.6.2020: -40 miljoonaa euroa). Vakavaraisuuslaskennan mukaiseen ydinpääomaan (*CET1*) realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat verovaikutukset huomioon ottaen 17 miljoonaa euroa (30.6.2020: -57 miljoonaa euroa). Katsauskauden lopussa realisoitumattomien käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus vakavaraisuuslaskennan mukaisiin omiin varoihin oli 29 miljoonaa euroa (30.6.2020: -30 miljoonaa euroa).

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heijastavat raportointiajankohdan markkinaolosuhteiden sen hetkisiä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien arvostustasoihin.

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset voivat vaihdella merkittävästi raportointikausittain, mikä aiheuttaa volatiliiteettia tulokseen, omaan pääomaan sekä vakavaraisuuslaskennan omiin varoihin. Yksittäiseen sopimukseen liittyvien arvostusten aiheuttama vaikutus poistuu viimeistään sopimusten erääntyessä.

Riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Kuntarahoitus-konserni hallitsee korko-, valuuttakurssi- ja muita markkina- ja hintariskejä käyttämällä johdannaissojimuksia. Sopimusten mukaiset kassavirrat on suojattu, mutta yleisesti käytössä olevien arvostusmenetelmien vuoksi käyvän arvon muutokset eroavat rahoitusinstrumentin ja sitä suojaavan johdannaisen välillä. Korkokäyrien muodon ja luottoriskilisten muutokset eri valuutoissa vaikuttavat arvostuksiin, minkä seurauksena suojattujen varojen ja velkojen sekä suojaavien instrumenttien käyvät arvot käyttäytyvät eri tavoin. Arvostuserot eivät käytännössä realisoidu kassaperusteisesti, koska Kuntarahoitus-konserni pitää rahoitusinstrumentit sekä niihin liittyvät suojaavat johdannaisinstrumentit lähes aina eräpäivään asti. Myöskään luottoriskilisten muutosten aiheuttamien arvonmuutosten ei odoteta käytännössä realisoituvan luottotappioiden, koska konsernin likviditeettireservi on sijoitettu alhaisen luottoriskin instrumentteihin. Katsauskauden realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisten muutokset.

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tasetta koskevat tiedot

KONSERNIN TASE	30.6.2021	31.12.2020	Muutos, %
Miljoonaa euroa			
Käteiset varat	7 683	5 566	38,0
Saamiset luottolaitoksilta	1 513	1 842	-17,9
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 582	28 022	2,0
Saamistodistukset	5 464	5 763	-5,2
Johdannaissopimukset	1 916	2 358	-18,8
Muut varoihin sisältyvät erät	501	491	1,9
Varat yhteensä	45 658	44 042	3,7
Velat luottolaitoksille	2 592	2 001	29,5
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	3 614	3 884	-6,9
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	34 607	32 912	5,2
Johdannaissopimukset	2 274	2 861	-20,5
Muut velkoihin sisältyvät erät	778	679	14,5
Oma pääoma	1 793	1 705	5,1
Velat ja oma pääoma yhteensä	45 658	44 042	3,7

Konsernin tase oli katsauskauden lopussa 45 658 miljoonaa euroa (44 042 miljoonaa euroa) ja se kasvoi vuoden 2020 lopusta 3,7 %. Kasvu taseen varoissa johtui pääosin talletuksista keskuspankkiin, antolaina- ja leasingkannan kasvusta sekä kunta- ja kuntayritystodistuskannan kasvusta. Velkaerissä taseen kasvu näkyy veloissa luottolaitoksille sekä yleiseen liikkeeseen lasketuissa velkakirjoissa.

Oma pääoma oli kesäkuun lopussa 1 793 miljoonaa euroa (1 705 miljoonaa euroa) sisältäen AT1-pääomallainan 347 miljoonaa euroa (347 miljoonaa euroa). Omaa pääomaa kasvatti katsauskauden tulos. Lisäksi konsernin omasta pääomasta on vähennetty AT1-pääomainstrumentista huhtikuussa 2021 maksetut korot 12,6 miljoonaa euroa (12,6 miljoonaa euroa) verovaikutus huomioiden.

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Kuntarahoitus-konsernin asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, niiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja ARAn hyväksymät rakennuskohteet.

Vuoden 2021 ensimmäisellä vuosipuoliskolla kuntasektorin rahoituksen kysyntä oli maltillista ja normalisoitui vuoden takaisesta koronapandemian aiheuttamasta kysyntäpiikistä. Suomen valtion vuonna 2020 myöntämien koronatuukien ansiosta kuntien rahoitusasema parantui hetkellisesti, ja ennakoitua parempi taloustilanne on tukenut kuntia ja vähentänyt rahoituksen kysyntää.

Kuntarahoitus on asiakkailleen selvästi suurin yksittäinen rahoittaja, ja sen asema säilyi vahvana myös vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Kuntarahoituksen rahoituksen kysyntä laski selvästi katsauskauden aikana, ja uusi luotonanto oli 1 601 miljoonaa euroa (2 543 miljoonaa euroa). Uuden luotonannon määrän lasku suhteessa edellisvuoden vertailujaksoon johtuu vuoden 2020 koronapandemian aiheuttamasta poikkeuksellisen korkean rahoituskysynnän palaamisesta normaalille tasolle.

Uusi luotonanto, milj. euroa

1 601

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, milj. euroa

28 582

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Asuntosektorin toiminta oli vireää. Erityisesti vastuulliset vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen vaihtoehdot herättivät kiinnostusta.

Konsernin pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä oli kesäkuun 2021 lopussa 28 582 miljoonaa euroa (28 022 miljoonaa euroa) ja se kasvoi 2,0 % (7,8 %). Luku sisältää pitkäaikaisen laina- ja leasingrahoituksen. Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli katsauskauden lopussa 28 279 miljoonaa euroa (27 511 miljoonaa euroa). Kasvua oli 2,8 % (7,3 %). Kunta- ja kuntayritystodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus kasvoi katsauskaudella ja oli kesäkuun lopussa 1 482 miljoonaa euroa (1 310 miljoonaa euroa).

Asiakkaiden kiinnostus vastuullisia rahoitustuotteita kohtaan jatkoi kasvuaan. Kuntarahoitusta myöntää vihreää rahoitusta investointihankkeisiin, joissa syntyy selkeitä ja mittavia ympäristölle hyödyllisiä vaikutuksia. Pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa vihreää rahoitusta oli katsauskauden lopussa 2 120 miljoonaa euroa (1 786 miljoonaa euroa). Yhteiskunnallisen rahoituksen piiriin kuuluvat hankkeet tuottavat erityisen laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä ja edistävät yhdenvertaisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin tai alueen elinvoiman toteutumista. Pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa yhteiskunnallista rahoitusta oli katsauskauden lopussa 833 miljoonaa euroa (589 miljoonaa euroa). Hankkeet molempiin

rahoitustuotteisiin hyväksyvät Kuntarahoituksen esityksestä konsernin ulkopuolisista riippumattomista asiantuntijoista koostuvat arviointiryhmät.

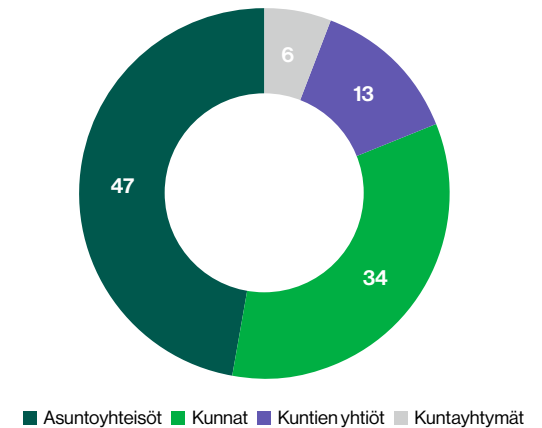
Rahoituksen neuvonantoon keskittyvän tytäryhtiön Inspiran liikevaihto supistui katsauskauden aikana. Inspira keskittyi kehittämään palvelutarjoamaansa ja lanseerasi kehityshankkeita rahoituksen kokonaisvaltaisempaan suunnitteluun.

Kuntarahoituskonserni tarjoaa asiakkailleen monipuolisia rahoituksen ja talouden ennakoinnin, mallintamisen ja hallinnan työkaluja, joiden käyttö on ollut tasaisessa kasvussa. Koronapandemian myötä yleistynyt etätyöskentely on lisännyt asiakkaiden tarpeita digitaalisten palveluiden hyödyntämiseen. Konserni jatkoi digitaalisten palveluiden kehittämistä ja rahoituksen prosessin digitalisoinnista entistäkin käyttäjäystävällisemmän ja tehokkaamman asioinnin edistämiseksi. Kuntarahoituskonsernin verkossa toteutettujen talouden ajankohtaiskatsausten ja digitaalisten palveluiden käyttökoulutusten suosio on jatkanut kasvuaan ja ne ovat vakiinnuttaneet paikkansa.

Konserni päätti muuttaa myös ei-kiinteäkorkoisten pitkäaikaisen asiakasluottojensa ehtoja siten, että asiakkaat hyötyvät jatkossa negatiivisista viitekoroista aiempaa enemmän. Muutos tulee voimaan syksyn aikana ja sen vaikutus konsernin vuoden 2021 tulokseen on vähäinen. Muutoksen merkittävyys Kuntarahoituskonsernin tulokseen lähivuosina riippuu

markkinakorkotason kehityksestä. Kesäkuun lopussa voimaan astunut CRR II -sääntely ja siihen liittyvä Kuntarahoituksen asema julkisena kehitysluottolaitoksena madaltaa merkittävästi konsernin vähimmäisomavaraisuusasteen pääomavaadetta, mikä mahdollistaa edellä kuvatun muutoksen.

Lainakanta asiakkaittain 30.6.2021, %

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Pääomamarkkinoiden tilanne säilyi erittäin vakaana pitkittyneestä koronapandemiasta huolimatta. Valtioiden ja pankkien jatkuneet mittavat elvytystoimet tukivat vahvaa talouskasvua ja markkinatunnelmaa katsauskaudella. Vaikka poikkeustilanne jatkui markkinoilla, Kuntarahoitus-konserni pystyi alkuvuoden aikana toteuttamaan perustehtävänsä eli turvaamaan asiakkaiden rahoituksen jatkuvuuden.

Konsernin varainhankinnan strategian ytimessä on laaja hajautus. Aktiivisen viitelainamarkkinatoiminnan lisäksi Kuntarahoitus-konserni hajauttaa varainhankintaansa eri valuuttoihin, maturiteetteihin ja markkinoille, ja varmistaa näin pääsyn markkinoille kaikissa olosuhteissa.

Viitelainatransaktioiden toteutukset onnistuivat katsauskaudella erinomaisesti. Kuntarahoitus teki yhden 1,5 miljardin Yhdysvaltain dollarin määräisen viitelainan viiden vuoden maturiteetissa sekä kaksi euromääräistä viitelainaa, jotka olivat kooltaan 0,5 ja 1 miljardia euroa. Euroviitelainat tehtiin seitsemän ja kymmenen vuoden maturiteeteissa. Kaikki transaktiot olivat erittäin kysytyjä, merkintäkirjat ylimerkittyjä ja hinnoittelu erittäin kilpailukykyistä.

Kokonaislikviditeetti
milj. euroa

11 736

Sijoitusten ESG-arvo

58,5
(0–100)

Kesäkuussa Kuntarahoitus osallistui myös 750 miljoonalla eurolla Euroopan keskuspankin kohdennettuun pidempiaikaiseen rahoitusoperaatioiden kolmanteen sarjaan (*TLTRO III*), millä mahdollistettiin osaltaan asiakkaiden rahoitus kilpailukykyisin ehdoin. Kesäkuun loppuun mennessä Kuntarahoitus oli osallistunut kohdistettuihin pidempiaikaisiin rahoitusoperaatioihin yhteensä 2,0 miljardilla eurolla.

Kuntarahoitus-konsernin varainhankinta tehdään kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. Katsauskauden aikana pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 6 025 miljoonaa euroa (5 504 miljoonaa euroa). Pitkäaikaisia varainhankintajärjestelyitä tehtiin yhteensä 113 (110) kaiken kaikkiaan 8 eri valuutassa (10). Konserni suojaa varainhankintaan liittyvät markkinariskit johdannaissojimuksilla.

Varainhankinnan kokonaismäärä oli kesäkuun 2021 lopussa 40 281 miljoonaa euroa (38 139 miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisia Kuntarahoituksen velkasitoumuksia (*ECP*) oli 3 845 miljoonaa euroa (3 896 miljoonaa euroa).

Konsernin likviditeettitilanne on säilynyt erinomaisena. Kokonaislikviditeetti oli kesäkuun 2021 lopussa 11 736 miljoonaa euroa (10 089 miljoonaa euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 7 722 miljoonaa euroa (5 601 miljoonaa euroa) ja 3 982 miljoonaa euroa (4 453 miljoonaa euroa)

sijoitettuna likvideihin, vähäriskisiin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+) ja keskimääräinen maturiteetti oli 2,9 vuotta (2,8). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 32 miljoonaa euroa (35 miljoonaa euroa).

Konserni seuraa ja kehittää jatkuvasti varainhankintansa ja sijoitustensa vastuullisuutta. Matalan luottoriskin ja korkean likviditeetin lisäksi Kuntarahoitus-konserni seuraa likviditeetti-sijoitustensa vastuullisuutta ESG-arvon kautta (*Environmental, Social and Governance*). Kesäkuun lopussa sijoitusten ESG-arvo oli 58,5 (55,7) asteikolla 0–100 eli selkeästi yli vertailuindeksin 55,4 (53,3). Tämän lisäksi Kuntarahoitus-konsernilla on myös suoria vastuullisia sijoituksia. Näiden sijoitusten määrä oli kesäkuun lopussa 405 miljoonaa euroa (355 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

Kuntarahoituksen luottoluokitukset vastaavat Suomen valtion luottoluokituksia. Kuntarahoituksen luottoluokitukset eivät ole muuttuneet katsauskaudella. Kuntarahoituksen varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella on Kuntarahoitusta vastaavat luottoluokitukset.

Moody's Investors Service

Pitkäaikainen varainhankinta

Näkymät vakaat

Lyhytaikainen varainhankinta

Standard & Poor's

Pitkäaikainen varainhankinta

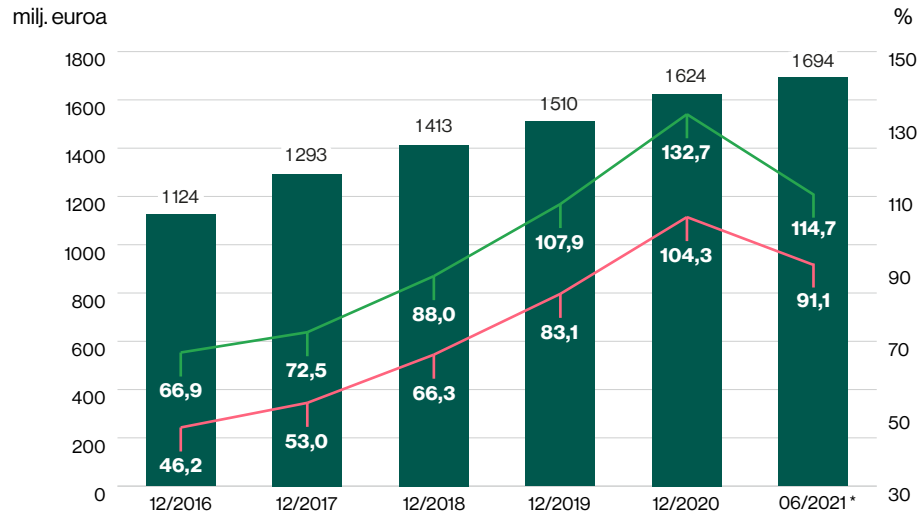
Näkymät vakaat

Lyhytaikainen varainhankinta

Vakavaraisuus

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

- Omat varat (milj. euroa)
- CET1-vakavaraisuus, %
- Kokonaisvakavaraisuus, %

* Katsauskauden luvut on laskettu CRR II -sääntelyn mukaisesti. Vertailukausia ei ole oikaistu vastaamaan päivitettyä vakavaraisuussääntelyä.

Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuus

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisvakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 114,7 % (132,7 %) ja CET1-vakavaraisuus 91,1 % (104,3 %). Kesäkuun 2021 lopussa voimaan tullut CRR II -sääntely vaikutti laskevasti vakavaraisuuteen, mikä johtui erityisesti muutoksista johdannaisten vastapuoliriskilaskentaan (SA-CCR) sekä vastuun arvonoikausurisktiin (CVA VaR). Muutos oli selvästi aiemmin arvioitua suurempi. Vertailukauden lukuja ei ole oikaistu CRR II -sääntelyn mukaisiksi. Kuntarahoitus-konsernin CET1-vakavaraisuus, 91,1 %, oli lähes seitsemänkertainen verrattuna kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen pääomapuskurit huomioiden.

Vakavaraisuus

OMAT VARAT, KONSERNI	30.6.2021	31.12.2020
(1 000 €)		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1401521	1328150
Vähennykset ydinpääomasta	-55267	-51338
Ydinpääoma (CET1)	1346255	1276812
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	347454	347454
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	347454	347454
Ensisijainen pääoma (T1)	1693708	1624265
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1693708	1624265

Kuntarahoitus-konsernin ydinpääoma (CET1) oli katsauskauden lopussa 1 346 miljoonaa euroa (1 277 miljoonaa euroa) ja ensisijainen pääoma oli 1 694 miljoonaa euroa (1 624 miljoonaa euroa). Toissijaista omaa pääomaa ei ollut ja omat varat yhteensä olivat 1 694 miljoonaa euroa (1 624 miljoonaa euroa).

Ydinpääomaan sisältyy katsauskauden tulos, sillä puolivuosisikatsauksen tulos on ollut yleisluontoisen tarkastuksen kohteena, ja näin ollen katsauskauden voitto voidaan lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella.

Konserni käyttää kehittyntä menetelmää varoista arvostamista koskevaan arvonoiikaisuun (AVA). Vuoden 2020 lopussa konserni sovelsi EU:n komission myöntämää väliaikaista helpotusta AVA-laskennassa liittyen tiettyjen arvonoiikaisujen laskennassa sovellettavaan aggregointitekijään. Helpotus poistui vuoden 2021 alusta ja näin ollen katsauskauden lopussa konserni on huomionnut täysimääräisenä vähennyksenä ydinpääomassa varoista arvostamista koskevan arvonoiikaisun. Väliaikaisen helpotuksen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin omiin varoihin oli joulukuun 2020 lopussa 8 miljoonaa euroa.

Vakavaraisuus

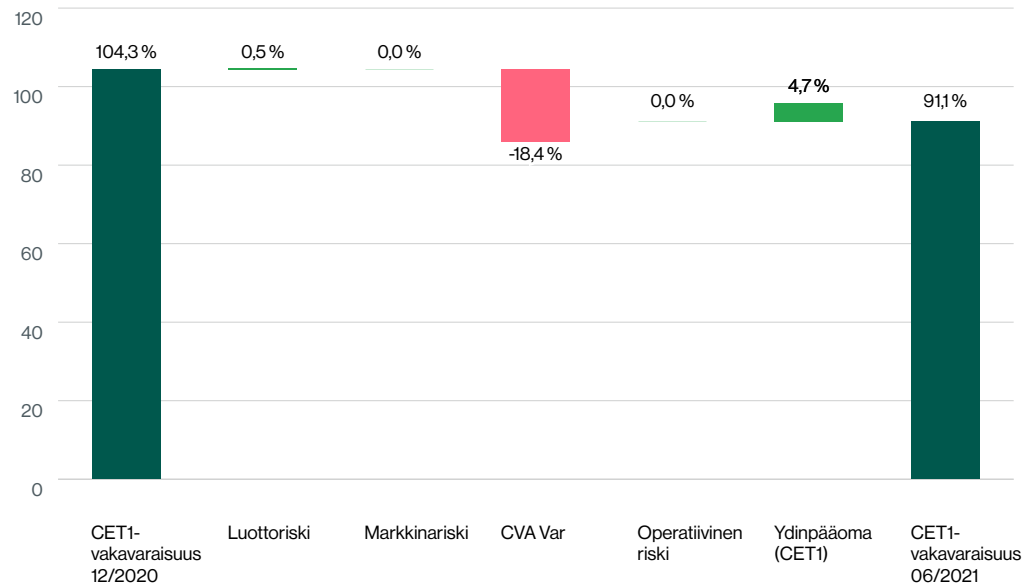
(1000 €)	30.6.2021		31.12.2020	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
LUOTTO- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	45 964	574 553	46 448	580 596
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	455	5 693	458	5 721
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	710	8 880	718	8 975
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	25 820	322 754	30 970	387 121
Saamiset yrityksiltä	6 288	78 595	-	-
Katetut joukkolainat	10 461	130 765	12 243	153 037
Muut erät	2 229	27 866	2 059	25 742
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	39 229	490 362	18 470	230 876
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	32 976	412 196	32 976	412 196
Yhteensä	118 169	1 477 110	97 893	1 223 668

Johdannaisten vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset ovat 84 799 tuhatta euroa (40 938 tuhatta euroa).

Konsernin riskipainotetut saamiset kasvoivat 20,7 % vuoden 2020 lopusta ollen 1 447 miljoonaa euroa kesäkuun 2021 lopussa (1 224 miljoonaa euroa). Kokonaisuudessaan luotto- ja vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset laskivat 6 miljoonaa euroa. Johdannaisten vastapuoliriskin osalta kuitenkin CRR II -sääntelyn mukaiset riskipainotetut saamiset vastapuoliriskin standardimenetelmällä laskettuna kasvoivat 85 miljoonaan euroon vuoden 2020 lopun 41 miljoonasta eurosta. Lisäksi luottoriskilaskennassa tehtiin luokittelumuutos saamiset yrityksiltä -vastuuryhmässä, joka sisältää saamiset Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevilta luottolaitoksilta ja selvityspalveluita tarjoavilta yhteisöiltä. Brexitin jälkeen näitä vastapuolia ei enää raportoida saamisissa laitoksilta CRR:n 107(3) artiklan perusteella.

Vakavaraisuus

Muutokset konsernin CET1-vakavaraisuudessa

Markkinariskille ei ollut pääomavaadetta kesäkuun 2021 lopussa eikä vertailuvuonna, sillä valuuttapositiona oli alle 2 % omista varoista, joten markkinariskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen 351 artiklan mukaisesti. Vastuun arvonokaisuriski nousi 490 miljoonaan euroon (230 miljoonaa euroa). Kasvuun vaikutti erityisesti laskennan pohjalla käytettävä johdannaisten EAD-arvo. Operatiivisen riskin vasta-arvo oli 412 miljoonaa euroa (412 miljoonaa euroa). Konserni huomioi vuoden 2020 lopusta lukien Euroopan pankkiviranomaisen EBA:n suosituksen liittyen operatiivisen riskin tuottoindikaattoriin laskentaan, jossa tuottoindikaattori lasketaan vuosittain kolmen viimeisimmän vuoden lopun havainnoista mukaan lukien raportointiajankohta ja sitä sovelletaan kyseisestä laskentahetkestä eteenpäin vuoden verran.

Vakavaraisuus

OMAT VARAT, EMOYHTIÖ	30.6.2021	31.12.2020
(1 000 €)		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1 399 412	1 326 084
Vähennykset ydinpääomasta	-55 277	-51 350
Ydinpääoma (CET1)	1 344 135	1 274 733
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	349 631	349 388
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	349 631	349 388
Ensisijainen pääoma (T1)	1 693 766	1 624 121
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1 693 766	1 624 121

Emoyhtiön vakavaraisuus

Emoyhtiön kokonaisvakavaraisuus oli 117,4 % ke-säkuun 2021 lopussa (136,5 %) ja CET1- vakavarai-suus 93,1% (107,1%).

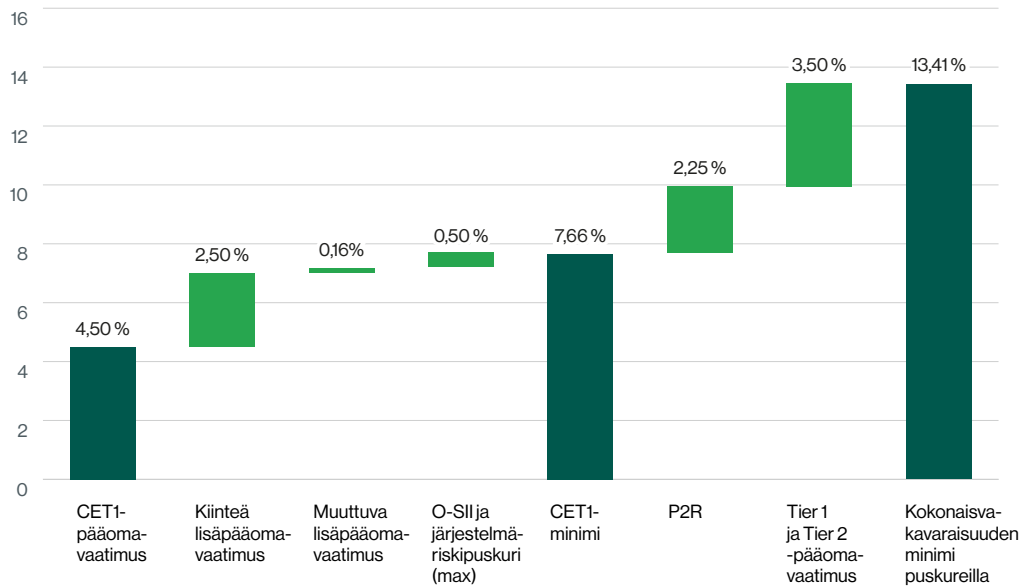
Ydinpääoma oli katsauskauden lopussa 1 344 mil-joonaa euroa (1 275 miljoonaa euroa), ja ensisijainen pääoma oli 1 694 miljoonaa euroa (1 624 miljoonaa euroa). Toissijaista omaa pääomaa ei ollut, ja omat varat yhteensä olivat 1 694 miljoonaa euroa (1 624 miljoonaa euroa).

Vakavaraisuus

OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISVAATIMUS, EMOYHTIÖ

(1000 €)	30.6.2021		31.12.2020	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	46 047	575 592	46 522	581 522
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	455	5 693	458	5 721
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	710	8 880	718	8 975
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	25 811	322 631	30 956	386 946
Saamiset yrityksiltä	6 288	78 595	-	-
Katetut joukkolainat	10 461	130 765	12 243	153 037
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	131	1 639	131	1 639
Muut erät	2 191	27 388	2 016	25 203
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonokaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	39 229	490 362	18 470	230 876
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	30 190	377 380	30 190	377 380
Yhteensä	115 467	1 443 333	95 182	1 189 778

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimus vakavaraisuudelle on 8 % ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 %. Luottolaitoslain mukainen kiinteää lisäpääomavaatimus on 2,5 % sekä muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen (O-SII) lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,5 %. Kesäkuun 2021 lopussa Finanssivalvonta antoi vuosittaisen vahvistuksensa O-SII-lisäpääomavaatimuksesta ja piti vaatimuksen ennallaan 0,5 %:ssa. Finanssivalvonnan asettama järjestelmäriskipuskuriin perustuva lisäpääomavaatimus Kuntarahoitus-konsernille on ollut 1,5 % heinäkuusta 2019 lähtien, ja se tarkistetaan vuosittain. Järjestelmäriskipuskuri ja O-SII lisäpääomavaatimus ovat rinnakkaisia puskureita, joista sovelletaan suurempaa.

Huhtikuussa 2020 Finanssivalvonta päivitti kaikkia Suomen suurimpia luottolaitoksia koskevia pääomavaatimuksia. Näiden päivitysten tavoitteena oli yleisesti lieventää koronapandemian kielteisiä vaikutuksia finanssimarkkinoiden vakauteen sekä luottolaitosten kykyyn rahoittaa taloutta. Finanssivalvonta poisti Kuntarahoitus-konsernia koskevan järjestelmäriskipuskuriin perustuvan lisäpääomavaatimuksen, 1,5 %. Muutos astui välittömästi voimaan ja se alensi konsernin pääomavaatimusta 1,0 prosenttiyksikköä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Kuntarahoitus-konsernille toistaiseksi järjestelmäriskipuskuriin perustuvaa lisäpääomavaatimusta. Lisäksi Finanssivalvonta tekee päätöksen muuttuvasta lisäpääomavaatimuksesta neljännesvuositain ja päätti olla asettamatta kesäkuussa 2021 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta.

Vakavaraisuus

Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittävä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus on Kuntarahoi-tus-konsernille 0,16 % (0,21 %), ja näin ollen CET1-vakavarai-suuden alaraja on 7,66 % (7,71 %) ja kokonaisvakavaraisuuden alaraja 11,16 % (11,21 %).

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on aset-tanut osana vuosittaista valvojan arviota (SREP) Kuntarahoi-tus-konsernille 2,25 % lisäpääomavaatimuksen (P2R). EKP ei antanut vuonna 2020 vallitsevan koronapandemiatilanteen vuoksi vuosittaista SREP-päätöstä, vaan sen sijaan antoi Kun-tarahoi-tus-konsernille operatiivisen kirjeen (*operational letter*), jossa vahvistettiin edellisvuonna SREP-päätöksellä asetetun lisäpääomavaatimuksen (P2R) voimassaolon jatkuminen enti-sellä tasollaan 2,25 %:ssa. Kun huomioidaan lisäpääomavaa-timus, SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (TSCR) kuvaava suhde oli kesäkuun 2021 lopussa 10,25 % (10,25 %). Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 13,41 % (13,46 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Kuntarahoi-tus-konserni täyttää nämä vähimmäisvakavarai-suusvaatimukset moninkertaisesti. Konsernin CET1-vakavarai-suus oli katsauskauden lopussa 91,1 % (104,3 %) ja kokonaisva-kavaraisuus oli 114,7 % (132,7 %).

Vähimmäisomavaraisuusaste, maksuvalmiusvaatimus ja pysyvän varainhankinnan vaatimus

Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli katsauskauden lopussa 12,6 % (3,9 %). Kesäkuun lopussa voimaan astunut CRR II -sääntely nosti vähimmäisomavarai-suusastetta 8,8 %-yksiköllä. Kuntarahoi-tus on CRR II -asetuk-sen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*) ja näin ollen voi vähentää vähimmäisomava-raisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta- ja valtioriskillä olevat luottosaatavansa. Kunta- ja valtioriskillä olevien luotto-saatavien määrä oli kesäkuun lopussa 31 319 miljoonaa euroa. Vertailukauden lukuja ei ole oikaistu CRR II -sääntelyn mukai-siksi. Vähimmäistaso vähimmäisomavaraisuusasteelle on 3 %, ja vaade astui voimaan kesäkuussa 2021.

Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli ke-säkuun lopussa 300,2 % (264,4 %). Maksuvalmiusvaatimuksen vähimmäistaso on 100 %.

Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) tuli voimaan kesäkuussa 2021 osana CRR II -sääntelyä. Konsernin NSFR-tunnusluku oli kesäkuun lopussa 122,7 % (116,4 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimuksen vähimmäista-so on 100 %.

Kriisinratkaisusääntelyyn liittyvät hyväksyttävät vastuut

Kuntarahoi-tuksen kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhtei-nen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoi-tukselle sitova omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*Minimum Requi-ment for own funds and Eligible Liabilities, MREL*), joka on suuruudeltaan 10,25 % kokonaisriskin määrästä ja 3,00 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vas-tuiden kokonaisuudesta. MREL-vaade perustuu siihen, että SRB:n päätöksellä Kuntarahoi-tusta koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tulee voimaan 1.1.2024. Kuntarahoi-tuksen tulee kuitenkin täyttää 1.1.2022 alkaen täysimääräisesti lopullisen MREL-vaateen taso. Kuntarahoi-tuksen omien varojen ja alen-tamiskelpoisten velkojen yhteismäärän arvioidaan ylittävän selvästi Kuntarahoi-tukselle asetettavan vähimmäisvaatimuk-sen. Kuntarahoi-tuksella ei ole ole tällä hetkellä tarvetta Tier 3 -instrumenttien liikkeeseenlaskulle, koska Kuntarahoi-tus täyt-tää MREL-vaatimuksen nykyisillä taseen erillä.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus-konsernin liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että Kuntarahoituksen hyvää luottoluokitusta ei vaaranneta.

Kuntarahoitus-konsernin toimintaan liittyvät merkittävät riskityypit ovat luotto- ja vastapuoliriski, markkinariski ja likviditeettiriski. Kaikkeen liiketoimintaan liittyy olennaisesti myös strategiset riskit, yritysvastuuriskit sekä operatiiviset riskit mukaan lukien compliance-riskit.

Konsernin riskiasema

Koronapandemian seuraukset voivat vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin vastapuoliriskeihin ja likviditeettisalkun luottoriskeihin, maksuvalmiuden ylläpitämiseen, luotonantoon ja liiketoimintaprosesseihin liittyviin riskeihin. Toistaiseksi pandemialla ei kuitenkaan ole ollut merkittävää negatiivista vaikutusta näihin.

Riskienhallinta

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia alkuvuoden 2021 aikana ja konserni on pysynyt hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Koronapandemiasta huolimatta Kuntarahoituskonsernin toiminnan riskiasema on säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttivat tulosvolatiliteettia. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoituskonserni altistuu luottoriskille osana konsernin liiketoimintaa. Asiakaskunnan luonteen vuoksi luottoriskit ovat vähäisiä. Kuntarahoituskonsernin luottoriskit syntyvät lähes yksinomaan asiakasrahoituksesta sekä likviditeetti- ja johdannaissalkun saamisista. Kuntarahoituskonserni tarjoaa asiakkaidensa korkoriskipositioiden suojaamiseen myös johdannaissopimuksia, jotka katetaan vastakkaisilla sopimuksilla markkinoilta. Konserni käyttää johdannaisia vain markkinariskeiltä suojautumiseen.

Huomioiden luottoriskin vähentämistekniikat (kiinteistövaakuudet ja saadut takaukset) ja CRR II:n 400 artiklan mukaiset vapautukset liittyen suurten asiakasriskien laskentaan, Kuntarahoituskonsernilla ei ole asiakasriskiä asiakkaidensa rahoituksessa

eikä näin ollen yhdenkään asiakkaan asiakasriski ylitä 10 % omista varoista. Alkuvuoden aikana odotettavissa olevien luottotappioiden määrä on kasvanut hieman ja tulokseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden määrä oli -0,1 miljoonaa euroa (0,0 miljoonaa euroa). Myönnettyjen lainanhoitojoustojen määrä katsauskauden lopussa oli 92 miljoonaa euroa, mikä on 4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2020 lopussa. Järjestämättömiä saamisista oli kesäkuun lopussa 127 miljoonaa euroa (136 miljoonaa euroa), joille Kuntarahoituskonsernilla on kuntien omavelkainen takaus tai kiinteistövuokraus sekä valtion täytetäkäs, eikä siten näihin saataviin odoteta liittyvän riskiä lopullisesta luottotappiosta. Järjestämättömät saamiset olivat 0,4 % asiakasvastuista (0,5 %).

Kuntarahoituskonsernin luottoriskiasema on säilynyt katsauskauden aikana vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Koronapandemia ei ole toistaiseksi heikentänyt Kuntarahoituskonsernin luottoriskiasemaa, ja myös tulevaisuudessa luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin luottoriskistrategian mukaisesti.

Markkinarismit muodostuvat korko-, valuuttakurssi- ja muista markkina- ja hintariskeistä. Kuntarahoituskonserni hallitsee liiketoiminnasta syntyvää korkoriskiä johdannaissopimusten

avulla. Korkoriskiä syntyy pääasiassa euriborkorkojen korkosidonnaisuuden eroista taseen saamisten ja velkojen välillä. Korkoriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Tuloriskin laskennassa käytetään kahdeksaa eri skenaariota, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon korkoriskin seurannassa. Epäedullisin skenaario oletti koko korkokäyrän yhden prosenttiyksikön nousun. Yhden vuoden tuloriski oli kesäkuun lopussa -8 miljoonaa euroa (-32 miljoonaa euroa). Myös taseen nykyarvon korkoherkkyyden laskennassa käytetään useita eri skenaarioita, joista huomioidaan epäedullisin tulema. Epäedullisin skenaario oletti koko korkokäyrän kahden prosenttiyksikön nousun. Korkoherkkyys oli kesäkuun lopussa -129 miljoonaa euroa (-345 miljoonaa euroa).

Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Konsernilla ei käytännössä ole liiketoiminnastaan syntyvää valuuttakurssiriskiä. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen vakuushallinnan seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti pientä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Myös muilta markkina- ja hintariskeiltä suojaudutaan johdannaissopimuksilla. Johdannaissopimuksia solmitaan vain suojaustarkoituksessa, sillä konserni ei harjoita

Riskienhallinta

trading-toimintaa. Konserni on myös määrittänyt arvostusriskin olennaiseksi liiketoimintansa riskiksi. Rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttavat konsernille tulosvolatiliteettia. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konsernin markkinariski on edelleen säilynyt vakaana. Markkinatilanne on ollut suhteellisen rauhallinen katsauskaudella, mikä on vaikuttanut siihen, että arvostusvolatiliteetti ei ole ollut niin merkittävää kuin mitä vertailukaudella oli.

Konserni hallitsee jälleenrahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettia. Lisäksi maksuvalmiusriskiä rajoitetaan käytettävissä olevan lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyuden limiitillä. Likviditeetin riittävyys -tunnusluku oli katsauskauden lopussa

16,2 kuukautta (12,3 kuukautta). Kuntarahoitus-konsernin maksuvalmius on hyvä. Maksuvalmiusvaatimus (*LCR*) oli kesäkuun lopussa 300,2 % (264,4 %). Pitkäaikaisen rahoituksen saatavuutta seurataan pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (*NSFR*). Pysyvän varainhankinnan vaatimus tuli voimaan kesäkuussa 2021 ja se oli katsauskauden lopussa 122,7 % (116,4 %). Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvällä tasolla alkuvuoden aikana ja tammi–kesäkuussa 2021 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 6 025 miljoonaa euroa (5 504 miljoonaa euroa).

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita alkuvuoden 2021 aikana. Kuntarahoituksen arvion mukaan koronapandemia ei ole merkittävästi nostanut operatiivisia riskejä. Konsernin toimintatavat ovat etätyökäytäntöineen vakiintuneet, ja liiketoiminta on jatkunut normaalisti.

Esimerkiksi prosesseihin ja tietoturvaan liittyvät kontrollit ovat olleet käytössä ja toimineet myös tänä aikana.

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin. Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia katsauskauden aikana. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia riskejä eikä merkittäviä hallintotapaan liittyviä riskejä. Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan myöskään ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen ja siten konsernin asiakkaiden kykyyn hoitaa maksuvelvoitteensa konsernille.

Hallinnointikäytäntö

Kuntarahoitus noudattaa yhtiölainsäädännön lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia hallinnon järjestämisestä. Hallintoon liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa vuosikertomuksen julkistamisen aikaan verkkosivuillaan toimintakertomuksesta erillisen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n mukaisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sisältäen kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Selvitys pitää sisällään myös luottolaitostoiminnasta annetun lain edellyttämät kuvaukset hallinnosta sekä tiedot siitä, miten Kuntarahoitus noudattaa pörssi-yhtiötä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koodi koskee suomalaisia pörssi-yhtiöitä eli niitä yhtiöitä, joiden osakkeet ovat listattuna Helsingin pörssissä. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseistä koodia suoraan.

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus) sekä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy

(Inspira). Kuntarahoitus omistaa Inspiran täysimääräisesti. Katsauskaudella konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 25.3.2021. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2020 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään osingosta ja sen maksuajankohdasta huomioiden voimassa olevat viranomaisuositukset. Valtuutus on voimassa Kuntarahoituksen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen alkamiseen saakka. Yhtiökokouksen valtuuttamana hallitus voi päättää maksaa osinkoa enintään 0,52 euroa osakkeelta, yhteensä enintään 20 313 174,96 euroa. Konserni noudattaa voitonjaossaan Euroopan keskuspankin (EKP) suosituksia, jotka mahdollistavat voitonjaon 30. syyskuuta 2021 jälkeen. Kuntarahoituksen hallitus pidättäytyy päättämästä osingonmaksusta ennen suosituksen voimassaolon päättymistä. Yhtiön taseen 31.12.2020 mukaan voitonjakokelpoiset varat olivat 151 454 113,07 euroa.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2021–2022 hallituksen jäsenten lukumäärä on yhdeksän

sekä nimitti hallituksen jäsenet toimikaudelle 2021–2022 (vuoden 2021 varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen asti). Yhtiökokous vahvisti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin hallituksen ehdotuksen ja suosituksensa mukaisesti tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Tiia Kataja. Hän toimi myös edellisellä tilikaudella päävastuullisena tilintarkastajana.

Yhtiökokous päätti myös yhtiöjärjestykseen liittyvistä muutoksista. Yhtiöjärjestystä täydennettiin lisäämällä siihen Kuntarahoituksen olevan luottolaitosten vakavaraisuussäännösten mukainen julkinen kehitysluottolaitos ja tekemällä muita teknisempiä muutoksia. Kaikki muutokset ovat luettavissa Kuntarahoituksen verkkosivuilla olevasta yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Hallitus

Omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen 25.3.2021 järjestetylle yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkoi vuoden 2021 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallinnointikäytäntö

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki ja Kimmo Viertola. Kuntarahoituksen hallitus valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Kari Laukkasen ja varapuheenjohtajaksi Maaria Erikssonin.

Kuntarahoituksella on sääntelyn edellyttämät, hallituksen perustamat tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat, jotka toimivat hallitusta avustavina ja valmistelevina toimieliminä. Tarkastusvaliokuntaan hallitus valitsi Markku Koposen puheenjohtajaksi sekä Vivi Marttilan, Minna Smedstenin ja Denis Strandellin jäseniksi. Riskivaliokuntaan hallitus valitsi Leena Vainiomäen puheenjohtajaksi sekä Maaria Erikssonin, Kari Laukkasen ja Tuomo Mäkisen jäseniksi. Palkitsemisvaliokuntaan hallitus valitsi Kari Laukkasen puheenjohtajaksi sekä Leena Vainiomäen ja Kimmo Viertolan jäseniksi.

Vuoden 2020 varsinaisesta yhtiökokouksesta vuoden 2021 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet: Helena Walldén (puheenjohtaja), Tuula Saxholm (varapuheenjohtaja), Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Vivi Marttila, Denis Strandell ja Kimmo Viertola. Helena Walldén ja Tuula Saxholm eivät olleet enää käytettävissä hallitukseen maaliskuussa 2021 alkaneelle kaudelle.

Hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Henkilöstö

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli kesäkuun 2021 lopussa 163 henkilöä (165), joista emoyhtiössä 152 henkilöä (154 henkilöä).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio ja toimitusjohtajan sijaisena johtaja Mari Tyster. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtajat Aku Dunderfelt, Toni Heikkilä, Joakim Holmström, Harri Luhtala, Minna Piitulainen ja Juha Volotinen.

Kuntarahoitus-konserni uudisti organisaatiotaan ja toimintamalliaan tavoitteenaan parantaa asiakaskokemusta sekä sujuvoittaa toimintaansa ja parantaa tuotteidensa ja palveluidensa laatua. Uusi organisaatio pohjautuu aiempaa vahvemmin Kuntarahoituksen toiminnan ydinprosesseihin eli asiakkaiden rahoittamisen ratkaisuihin sekä pääoma-markkinaprosesseihin. Organisaatiomuutos tuli voimaan 1.1.2021. Kehittämisen kokonaisuuden hallinnan tueksi perustettiin uusi Kehitys- ja HR-palvelut -toiminto ja sen toiminnon johtajaksi nimitettiin Minna Piitulainen. Hän on toiminut 1.1.2021 alkaen myös johtoryhmän jäsenenä.

Katsauskauden aikana Teknologiapalveluiden johtaja Rainer Holm siirtyi pois Kuntarahoituksen palveluksesta. Rainer Holmin tilalle Teknologiapalveluiden johtajan tehtävään nimitettiin Juha Volotinen, joka aloitti tehtävässä 1.4.2021. Juha Volotinen toimii myös Kuntarahoituksen johtoryhmän jäsenenä.

Sisäinen tarkastus

Kuntarahoitus-konsernin sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa konsernin taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että Kuntarahoitus-konsernilla on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

EKP tiedotti perjantaina 23.7.2021, että pankkien voitonjakoa rajoittava suositus päättyy 30.9.2021. Kuntarahoituksen hallitus voi siten päättää vuoden 2020 osingonjaosta suosituksen voimassaolon päättymisen jälkeen kevään 2021 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella.

Euroopan laajuisten stressitestien tulokset julkistettiin perjantaina 30.7.2021. Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan Keskuspankin ohjaamaan stressitestiin (*SSM Stress Test*), joka kattoi vuodet 2021–2023. Konsernin vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste säilyivät erittäin vahvoina myös epäsuotuisia taloudellisia oloja kuvaavassa skenaariossa. Tämän vakavan stressiskenaarion mukaan Kuntarahoitus-konsernin CET1-vakavaraisuus olisi vuoden 2023 lopussa 67 % ja vähimmäisomavaraisuusaste 3,6 % (*CRR*). Molemmat luvut ylittävät selvästi viranomaisvaatimukset.

Näkymät loppuvuodelle 2021

Vaikka talouden perusnäkökulma on alkuvuoden aikana selvästi vahvistunut, toimintaympäristön riskit ovat edelleen koholla. Koronaviruksen jatkuva muuntautuminen sekä kehittyvien maiden hitaasti etenevät rokotukset saattavat jatkossakin synnyttää paikallisia tautipesäkkeitä, joista voi koitua merkittävää haittaa globaaleille toimitusketjuille. Tuotannon pullonkaulat voivat pahimmillaan myös voimistaa inflaatiopelkoja.

Toistaiseksi on oletettavaa, että kuluttajahintojen aiempaa ripeämpi nousu jää ohimeneväksi ilmiöksi. Inflaatiokehityksen ennakoitiin kuitenkin vaikeaa, ja tulevaisuuden inflaatio-odotuksiin liittyvä arvaamattomuus onkin koronapandemian ohella maailmantalouden lähitulevaisuuden merkittävin epävarmuustekijä. Yhdysvalloissa riski talouden ylikuumentumisesta ja rahapolitiikan odotettua nopeammasta kiristymisestä on selvästi suurempi kuin Euroopassa.

Kasvuennusteita on alkuvuoden aikana säännönmukaisesti nostettu. Maailmantalouden odotetaan kasvavan tänä vuonna noin 6 %. Yhdysvalloissa bruttokansantuotteen kasvu voi ylittää vielä tätäkin korkeammaksi. Euroopan keskuspankin viimeisimpien ennusteiden mukaan euroalue kasvaa 4,6 % vuonna 2021 ja vielä ensi vuonna 4,7 %.

Suomen bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan vuonna 2021 olevan 2,7 % ja 3,0 % vuonna 2022. Työttömyysasteen

arvioidaan alenevan viime vuoden 7,8 %:sta tänä vuonna 7,6 %:iin ja ensi vuonna edelleen 7,1 %:iin. Suomen julkisen talouden alijäämän bruttokansantuotesuhteen arvioidaan pysyvän vuonna 2021 noin 5 %:n tasolla ja velkasuhteen arvioidaan nousevan lähelle 72 %:ia.

Valtion vuonna 2020 kunnille myöntämät tuet koronapandemian hoitoon toivat hetkellisen helpotuksen kuntatalouteen. Pitkällä aikavälillä kuntatalouden tilanne pysyy kuitenkin samalla uralla kuin ennen korona-aikaa. Investointitarpeet kunnissa pysyvät korkealla tasolla, minkä odotetaan kasvattavan rahoituksen kysyntää tulevaisuudessa.

Eduskunta hyväksyi pitkän valmisteluprosessin jälkeen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen kokonaisuutta koskevan lainsäädäntöpaketin. Uudistus ei vaikuta olennaisesti Kuntarahoitus-konsernin toimintaan vuonna 2021.

Liiketoiminnan kasvun, vakaan varainhankinnan sekä suotuisan korkoympäristön ansiosta konsernin korkokatteen arvioidaan kasvavan viime vuodesta. Konsernin päätös muuttaa ei-kiinteäkorkoisten pitkäaikaisten asiakasluotojensa ehtoja siten, että asiakkaat hyötyvät jatkossa negatiivisista viitekoroista aiempaa enemmän, vaikuttaa vuoden 2021 tulokseen vain vähäisesti. Kulujen arvioidaan nousevan vuoden 2020 poikkeuksellisen matalasta tasosta. Kuluja lisäävät panostukset tietojärjestelmiin ja

toimintavarmuuteen sekä viime vuodesta merkittävästi kasvaneet vakauseränsä.

Edellä kuvatut seikat huomioon ottaen ja olettaen, että markkinakorkojen ja luottoriskipreemioiden kehitys ei poikkea merkittävästi odotetusta, Kuntarahoitus-konserni arvioi liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi kuin vuotta aiemmin (tilinpäätöstiedote 2020: samantasoinen). IFRS-tilinpäätöissä säännösten arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliiteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta lyhyellä aikavälillä. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän erittäin vahvana.

Tässä esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön ja toiminnan kehityksestä.

Helsingissä 5.8.2021
Kuntarahoitus Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Esa Kallio, puh. 050 337 7953
Johtaja, talous, Harri Luhtala, puh. 050 592 9454

Konsernin kehitys

Konsernin kehitys

KONSERNIN KEHITYS	30.6.2021	30.6.2020	31.12.2020
Liikevaihto (milj. euroa)	280	257	532
Korkokate (milj. euroa) *	138	123	254
%-osuus liikevaihdosta	49,4	48,1	47,7
Liikevoitto (milj. euroa) *	127	62	194
%-osuus liikevaihdosta	45,6	24,3	36,5
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset (milj. euroa) *	20	-31	-3
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa) *	108	93	197
Kulu-tuotto-suhde *	0,2	0,3	0,2
Kulu-tuottosuhde ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia *	0,2	0,2	0,2
Oman pääoman tuotto (ROE), % *	11,7	6,2	9,4
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, % *	9,9	9,3	9,6
Koko pääoman tuotto (ROA), % *	0,5	0,2	0,4
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia % *	0,4	0,4	0,4

Konsernin kehitys

KONSERNIN KEHITYS

	30.6.2021	30.6.2020	31.12.2020
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa) *	28 582	26 743	28 022
Uusi luotonanto (milj. euroa) *	1 601	2 543	4 764
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa) *	40 281	35 805	38 139
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa) *	6 025	5 504	10 966
Oma pääoma (milj. euroa)	1 793	1 610	1 705
Taseen loppusumma (milj. euroa)	45 658	41 288	44 042
Kokonaislikviditeetti (milj. euroa) *	11 736	8 311	10 089
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	300,2	353,9	264,4
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), % **	122,7	117,5	116,4
Omavaraisuusaste, % *	3,9	3,9	3,9
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 346	1 172	1 277
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 694	1 519	1 624
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 694	1 519	1 624
CET1-vakavaraisuus, % **	91,1	87,8	104,3
Tier 1 -vakavaraisuus, % **	114,7	113,8	132,7
Kokonaisvakavaraisuus, % **	114,7	113,8	132,7
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), % **	12,6	3,8	3,9
Henkilöstö	163	167	165

* Vaihtoehtoinen tunnusluku. Tarkemmat tiedot vaihtoehtoisista tunnusluvuista löytyvät sivuilta 37-42.

** Katsauskauden luvut laskettu CRR II -sääntelyn mukaisesti. Vertailukausia ei ole oikaistu vastaamaan päivitettyä vakavaraisuussääntelyä.

Tunnusluvut

Kuntarahoitus-konserni määrittelee vaihtoehtoiset tunnusluvut (*Alternative Performance Measures, APM*) tunnusluvuiksi, joita ei ole määritelty IFRS-standardeissa tai vakavaraisuussäännöksissä (*CRD/CRR*). Vaihtoehtoiset tunnusluvut parantavat vertailukelpoisuutta saman toimialan yritysten ja eri raportointikausien välillä ja tarjoavat arvokasta tietoa taloudellisten raporttien lukijoille. Vaihtoehtoiset tunnusluvut tarjoavat johdonmukaisen perustan tilikausien tulosten vertaamiseen ja konsernin suorituskyvyn arviointiin. Ne ovat myös tärkeä osa konsernin johdon asettamien operatiivisten tavoitteiden asettamista ja seurantaa.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut esitetään konsernin taloudellisessa raportoinnissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamien ohjeiden mukaisesti.

Kuntarahoitus-konserni ei ole koronapandemian vaikutusten takia tehnyt muutoksia olemassa oleviin vaihtoehtoisiin tunnuslukuihin tai ottanut käyttöön uusia vaihtoehtoisia tunnuslukuja.

Tunnusluvut

Taulukon luvut on esitetty miljoonina euroina.

VAIHTOEHTOINEN TUNNUSLUKU	MÄÄRITELMÄ /PERUSTELU	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
Korkokate	Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Konsernin liiketoiminnan tuotoista suurin osa muodostuu korkokatteesta.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Korkokulut ja vastaavat kulut	257 -118	286 -163
		Korkokate	138	123
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	IFRS 9 -standardin käyttöönoton myötä aikaisempaa enemmän konsernin rahoitusinstrumenteista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikä lisää konsernin tulosvolatiliteettia merkittävästi. Eri raportointikausien ja yritysten liiketoiminnan tuloksellisuuden vertailtavuuden parantamiseksi on usein tarpeen raportoida konsernin tulosta ja siihen liittyviä tunnuslukuja ilman realisoitumattomia käypien arvojen muutoksia.	Arvopaperikaupan nettotuotot, realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Suojauslaskennan nettotulos	15 5	-29 -2
		Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	20	-31
Liikevoitto	Liikevoitto kuvaa konsernin liiketoiminnan tulosta ennen veroja.	Liikevoitto	127	62
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan ansaintakykyä.	Liikevoitto -Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	127 20	62 -31
		Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	108	93
Tuotot	Tuotot kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jakajana käytettyä (palkkiokuluilla oikaistua) erää, joka kuvaa konsernin kaikkia tuottoja ml. korkokate.	Korkokate Palkkiotuotot Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Suojauslaskennan nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	138 1 17 0 5 0	123 2 -30 0 -2 0
		Tuotot	161	94

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

MÄÄRITELMÄ /PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

1.1.–30.6.2021 1.1.–30.6.2020

Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvastaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan tuottoja, joista merkittävin on korkokate.	Tuotot -Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	161 20	94 -31
		Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	142	125
Muut tuotot	Muut tuotot pitävät sisällään kaikki konsernin muutot tuotot, pl. korkokate ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset.	Palkkiotuotot Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot, realisoituneet Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	1 2 0 0	2 -1 0 0
		Muut tuotot	3	1
Kulut	Kulut kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jaettavana (pl. palkkiokulut) käytettyä erää, joka kuvaa konsernin kaikkia liiketoiminnan kuluja.	Palkkiokulut Hallintokulut Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä Liiketoiminnan muut kulut	2 18 3 11	2 16 3 11
		Kulut	34	32
Kulu-tuottosuhte	Kulu-tuottosuhte on rahoitustoimialalla vakiintunut tunnusluku kulujen ja tuottojen välisen suhteen arvioimiseksi. Suhdeluku antaa sijoittajille vertailukelpoisen kuvan konsernin toiminnan kustannustehokkuudesta.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)	31 159	29 91
		Kulu-tuottosuhte	0,2	0,3

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

MÄÄRITELMÄ /PERUSTELU

Kulu-tuottosuhde ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Kulu-tuottosuhde ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia antaa kulu-tuottosuhdetta tarkemman kuvan konsernin operatiivisesta tehokkuudesta, koska se ei huomioi realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta kulu-tuottosuhteeseen. Tunnusluvun käyttö on yleistynyt taloudellisessa raportoinnissa IFRS 9 -standardin käyttöön ottoa myötä, koska tuottojen volatiliiteetti on kasvanut johtuen rahoitusinstrumenttien realisoitumattomista tulosvaikutteisesti kirjattavista käyvän arvon muutoksista. Tunnusluku parantaa vertailukelpoisuutta eri raportointikausien ja yritysten välillä.
Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	Tunnusluku kuvaa kauden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta konsernin laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen.
Uusi luotonanto	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusmittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää uuden nostetun antolainauksen ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.
Pitkäaikainen uusi varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan aktiivisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusmittari (<i>KPI</i>). Tunnusluku sisältää yli vuoden mittaisen kauden aikana tehdyn uuden varainhankinnan ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
Kulut (pl. palkkiokulut)	31	29
÷ (Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)	159	91
- Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	20	-31
Kulu-tuottosuhde ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	0,2	0,2
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, tulosvaikutteiset	20	-31
Tulosvaikutteisesti kirjatut verot realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista	-4	6
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos verojen jälkeen	-3	18
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos verojen jälkeen	2	-32
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista verojen jälkeen	0	0
Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen	14	-40
Uusi luotonanto	1 601	2 543
Pitkäaikainen uusi varainhankinta	6 025	5 504

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

MÄÄRITELMÄ /PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

30.6.2021

31.12.2020

Oman pääoman tuotto (ROE), %	ROE mittaa konsernin pääoman käytön tehokkuutta. Tunnuslukua käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	127 -26 1 749	194 -39 1 650
		Oman pääoman tuotto (ROE), %	11,7 %	9,4 %
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Konsernin käyttämä strateginen mittari. Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROEn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	108 -22 1 749	197 -39 1 650
		Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	9,9 %	9,6 %
Koko pääoman tuotto (ROA), %	ROA mittaa konsernin investointien tehokkuutta. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	127 -26 44 850	194 -39 41 488
		Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,5 %	0,4 %
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROAn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	108 -22 44 850	197 -39 41 488
		Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	0,4 %	0,4 %
Omavaraisuusaste, %	Omavaraisuusaste on vakavaraisuussuhdetta kuvaava tunnusluku, joka mittaa oman pääoman rahoittamaa varojen määrää. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten välistä vertailtavuutta.	(Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus ÷ Taseen loppusumma) x100	1 793 45 658	1 705 44 042
		Omavaraisuusaste, %	3,9 %	3,9 %
Lainakanta	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing	28 582 1 225	28 022 1 091
		Lainakanta	27 356	26 931

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

MÄÄRITELMÄ /PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

30.6.2021

31.12.2020

Pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 582	28 022
		Pitkäaikainen asiakasrahoitus	28 582	28 022
Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI), jossa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on haluttu eliminoida, jotta varsinaiset asiakasrahoituksessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi tunnusluvusta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	28 582 -302	28 022 -511
		Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	28 279	27 511
Lyhytaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Saamistodistukset, kuntatodistukset ja kuntayritystodistukset	1 482	1 310
		Lyhytaikainen asiakasrahoitus	1 482	1 310
Varainhankinnan kokonaismäärä	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Velat luottolaitoksille Velat yleisölle ja julkisyhteisöille Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 592 3 614 34 607	2 001 3 884 32 912
		Yhteensä - Saadut lisävakuudet (CSA-vakuudet)	40 813 -532	38 797 -658
		Varainhankinnan kokonaismäärä	40 281	38 139
Pitkäaikainen varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Varainhankinnan kokonaismäärä - Lyhytaikaiset velkakirjalainat (ECP)	40 281 -3 845	38 139 -3 896
		Pitkäaikainen varainhankinta	36 436	34 243
Kokonaislikvideetti	Johdon raportoinnissa konsernin maksuvalmiuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Saamistodistukset - Lyhytaikainen asiakasrahoitus Osakkeet ja osuudet	5 464 -1 482 -	5 763 -1 310 0
		Arvopaperisijoitukset yhteensä	3 982	4 453
		Käteiset varat Muut talletukset	7 683 72	5 566 70
		Muut sijoitukset yhteensä	7 755	5 636
		Kokonaislikvideetti	11 736	10 089

Tunnusluvut

MUUT

TUNNUSLUVUT	MÄÄRITELMÄ	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄTYYS	11.-30.6.2021	11.-30.6.2020
Liikevaihto	Määritely IAS 1-standardissa. Liikevaihtoa ei esitetä konsernin tuloslaskelmassa omana eränään, minkä vuoksi konserni esittää laskentakaavan ja täsmäytyksen tunnuslukutaulukossa.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Palkkiotuotot Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Suojauslaskennan nettotulos Liiketoiminnan muut tuotot	257 1 17 0 5 0	286 2 -30 0 -2 0
		Liikevaihto	280	257
			30.6.2021	31.12.2020
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Likvidit varat ÷ (Likviditeetin ulosvirtaukset – likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa)) x100	10 960 3 651	9 229 3 490
		Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	300,2 %	264,4 %
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR). 30.6.2021 tunnusluku on laskettu CRR II mukaisena. Vertailutietoa ei ole oikaistu. Vertailutieto on laskettu Basel III NSFR-ohjeistuksen mukaisesti.	(Pysyvän varainhankinnan erät (ASF) ÷ Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät (RSF)) x100	33 449 27 258	30 883 26 539
		Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	122,7 %	116,4 %
CET1-vakavaraisuus, %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR). 30.6.2021 tunnusluku on laskettu CRR II mukaisena. Vertailutietoa ei ole oikaistu.	(Ydinpääoma (CET1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 346 1 477	1 277 1 224
		CET1-vakavaraisuus, %	91,1 %	104,3 %
Tier 1-vakavaraisuus, %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR). 30.6.2021 tunnusluku on laskettu CRR II mukaisena. Vertailutietoa ei ole oikaistu.	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 694 1 477	1 624 1 224
		Tier 1-vakavaraisuus, %	114,7 %	132,7 %
Kokonaisvakavaraisuus, %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR). 30.6.2021 tunnusluku on laskettu CRR II mukaisena. Vertailutietoa ei ole oikaistu.	(Omat varat yhteensä ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 694 1 477	1 624 1 224
		Kokonaisvakavaraisuus, %	114,7 %	132,7 %
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR). 30.6.2021 tunnusluku on laskettu CRR II mukaisena. Vertailutietoa ei ole oikaistu.	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Vastuiden kokonaismäärä) x100	1 694 13 401	1 624 42 103
		Vähimmäisomavaraisuusaste, %	12,6 %	3,9 %

Kuntarahoitus-konsernin
puolivuosisikatsaus
1.1.–30.6.2021

Kuntarahoitus

Tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	11.–30.6.2021	11.–30.6.2020
Korkotuotot ja vastaavat tuotot	(2)	256 572	286 339
Korkokulut ja vastaavat kulut	(2)	-118 381	-162 965
Korkokate		138 191	123 374
Palkkiotuotot		899	1 903
Palkkiokulut		-2 426	-2 424
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(3)	17 148	-29 931
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		-	-3
Suojauslaskennan nettotulos	(4)	4 887	-1 618
Liiketoiminnan muut tuotot		75	47
Hallintokulut		-17 813	-15 641
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(8)	-2 852	-2 795
Liiketoiminnan muut kulut		-10 560	-10 681
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	(9)	-62	36
Liikevoitto		127 487	62 266
Tuloverot		-25 560	-12 458
Kauden tulos		101 927	49 809

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	11.–30.6.2021	11.–30.6.2020
Kauden tulos		101 927	49 809
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvон muutos, netto	(3)	-4 201	22 150
Suojaukustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	(4)	2 075	-40 374
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvон muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto		-295	-540
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista		3	-25
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		484	3 758
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		-1 934	-15 031
Kauden laaja tulos		99 993	34 777

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Tase

(1 000 €)	Liite	30.6.2021	31.12.2020
Varat			
Käteiset varat		7 682 899	5 565 801
Saamiset luottolaitoksilta		1 512 763	1 841 853
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		28 581 532	28 022 325
Saamistodistukset		5 464 158	5 763 214
Osakkeet ja osuudet		-	27
Johdannaissopimukset	(7)	1 915 792	2 358 163
Aineettomat hyödykkeet	(8)	20 045	17 346
Aineelliset hyödykkeet	(8)	8 868	10 364
Muut varat		272 130	259 785
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		199 488	203 547
Varat yhteensä	(5, 6)	45 657 674	44 042 426

(1 000 €)

	Liite	30.6.2021	31.12.2020
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Velat luottolaitoksille	(10)	2 592 042	2 001 478
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		3 614 197	3 884 026
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(11)	34 607 135	32 911 906
Johdannaisopimukset	(7)	2 274 128	2 860 570
Varaukset ja muut velat	(12)	331 651	247 021
Siirtovelat ja saadut ennakot		145 216	152 398
Laskennalliset verovelat		300 793	279 906
Velat yhteensä	(5, 6)	43 865 162	42 337 306
Oma pääoma			
Osakepääoma		42 583	42 583
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto - sijoitukset		614	847
Oman luottoriskin rahasto		-3 616	-255
Suojauskustannusrahasto	(4)	17 284	15 624
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 366	40 366
Kertyneet voittovarat		1 347 551	1 258 224
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		1 445 059	1 357 666
Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	(13)	347 454	347 454
Oma pääoma yhteensä		1 792 513	1 705 120
Velat ja oma pääoma yhteensä		45 657 674	44 042 426

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Laskelma oman pääoman muutoksista

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Yhteensä	Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osake-pääoma	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto - sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojaus-kustannus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarat			
Oma pääoma 31.12.2020	42 583	277	847	-255	15 624	40 366	1 258 224	1 357 666	347 454	1 705 120
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2020 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	101 927	101 927	-	101 927
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	-3 361	-	-	-	-3 361	-	-3 361
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	1 660	-	-	1 660	-	1 660
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-236	-	-	-	-	-236	-	-236
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	3	-	-	-	-	3	-	3
Oma pääoma 30.6.2021	42 583	277	614	-3 616	17 284	40 366	1 347 551	1 445 059	347 454	1 792 513

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma								Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osake-pääoma	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto - sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojaus-kustannus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 31.12.2019	42 583	277	807	12 985	28 075	40 366	1 121 774	1 246 868	347 454	1 594 321
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2019 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-6 250	-6 250	-	-6 250
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	49 809	49 809	-	49 809
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	17 720	-	-	-	17 720	-	17 720
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-32 299	-	-	-32 299	-	-32 299
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-432	-	-	-	-	-432	-	-432
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	-20	-	-	-	-	-20	-	-20
Oma pääoma 30.6.2020	42 583	277	355	30 705	-4 224	40 366	1 152 732	1 262 795	347 454	1 610 249

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Rahavirtalaskelma

(1000 €)	1.1.–30.6.2021	1.1.–30.6.2020
Liiketoiminnan rahavirta	2 071 302	-1 249 874
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	2 469 670	1 511 097
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	-211 341	378 609
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-785 686	-1 788 614
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	-171 123	-1 119 934
Sijoitusten nettomuutos	453 410	140 050
Vakuustalletusten nettomuutos	201 603	-492 543
Korkovirta rahoitusvaroista	4 098	41 573
Korkovirta rahoitusveloista	109 644	87 889
Muut tuotot	37 763	35 271
Maksut liiketoiminnan kuluista	-41 362	-46 859
Maksetut verot	4 625	3 588
Investointien rahavirta	-3 958	-3 459
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-1	-947
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	204	32
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-4 161	-2 544
Rahoituksen rahavirta	-16 648	-22 864
AT1-pääomainstrumentin korot	-15 750	-15 750
Maksetut osingot	-	-6 250
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta	-898	-864
Rahavarojen muutos	2 050 696	-1 276 198
Rahavarat 1.1.	5 730 680	4 990 649
Rahavarat 30.6.	7 781 376	3 714 451

Rahavaroihin lasketaan mukaan seuraavat tase-erät:

Käteiset varat ja Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta.

(1000 €)	30.6.2021	30.6.2020
Käteiset varat	7 682 899	3 473 933
Saamiset luottolaitoksilta	98 477	240 518
Rahavarat yhteensä	7 781 376	3 714 451

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Puolivuosikatsauksen liitetiedot

- Liite 1. Puolivuosikatsauksen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 3. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- Liite 4. Suojauslaskenta
- Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 7. Johdannaissopimukset
- Liite 8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
- Liite 9. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
- Liite 10. Velat luottolaitoksille
- Liite 11. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 12. Varaukset ja muut velat
- Liite 13. Pääomainstrumentit
- Liite 14. Annetut vakuudet
- Liite 15. Ehdolliset varat ja velat
- Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- Liite 17. Lähipiiritapahtumat
- Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Liite 1. Puolivuositarkastuksen laatimisperiaatteet

Puolivuositarkastus on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti. Puolivuositarkastuksen laatimisessa noudatetaan IAS 34 *Osavuositarkastukset* -standardia sekä vuoden 2020 konsernitilinpäätöksessä (Liite 1) esitettyjä laatimisperiaatteita. Tämä puolivuositarkastus tulisi lukea yhdessä tilintarkastetun konsernitilinpäätöksen 2020 kanssa. Laatimisperiaatteet, joita on muutettu katsauskauden aikana johtuen uusista ja muutetuista standardeista, on esitetty alla.

Liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki puolivuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Puolivuositarkastus on ollut yleisluontoisen tarkastuksen kohteena.

Puolivuositarkastus julkaistaan suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen puolivuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Uusi maksukyvyttömyden määritelmä

Kuntarahoituskonserni on ottanut 1.1.2021 käyttöön Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyden määritelmän soveltamisesta (Ohjeet maksukyvyttömyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti: EBA/GL/2016/07 ja EBA/RTS/2016/06). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä asiakkaiden maksukyvyttömyden määritelmä.

Ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin muun muassa epätodennäköisen takaisinmaksun kriteerien perusteella, joita ovat esimerkiksi julkinen maksuhäiriö tai myönnetty lainanhoitojous, jossa lainan nykyarvo pienenee enemmän kuin 1 prosentin. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta Kuntarahoituskonsernin odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrään.

IBOR-uudistus

IBOR-uudistuksessa on kyse maailmanlaajuisesta muutoksesta, jonka tavoitteena on IBOR-viitekorkojen (*Interbank Offered Rate*) korvaaminen vaihtoehtoisilla lähes riskittömillä viitekoroilla (*Risk Free Rate, RFR*). IBOR-uudistuksen vaikutuksista Kuntarahoituskonserniin ja konsernin IBOR-projektista kerrotaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa *IBOR-uudistus*. Kuntarahoituskonserni on soveltanut IBOR-uudistukseen liittyviä vaiheen 2 standardimuutoksia IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ja IFRS 16 -standardeihin 31.12.2020 alkaen.

Johdon harkinta ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Puolivuositarkastuksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää tiettyä johdon harkintaa ja arvioita. Konsernin tekemät keskeiset oletukset liittyvät tulevaisuutta ja raportointipäivän arvioita koskeviin merkittävimpiin epävarmuustekijöihin.

Koronapandemian mahdollisiin lyhyt- ja pitkäaikaisiin vaikutuksiin liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi puolivuositarkastuksen laatimisessa on käytetty johdon harkintaa. Vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla merkityksellisiä asioita ovat erityisesti lainojen odotettavissa olevat luottotappiot, etenkin luottoriskin merkittävä lisääntyminen ja arvoltaan alentuneiden luottojen määrittäminen, kun huomioidaan koronapandemiasta johtuva lainanhoitojoustojen kasvu sekä valittujen makroskenaarioiden käyttö. Konserni kirjasi tilikaudella 2020 mallin mukaisten odotettavissa olevien luottotappioiden lisäksi 340 tuhannen euron harkinnanvaraisen lisävarauksen (*management overlay*) kattamaan koronapandemiasta johtuvaa asiakkaiden luottoriskin kasvua, joka ei vielä heijastu niihin konsernin sisäisiin riskiluokkiin, joiden viimeisin vuosipäivitys perustuu vielä asiakkaan tilinpäätöksen 2019 tietoihin. Riskiluokitukset päivitetään Q3 aikana. Vaikka taloudellinen tilanne näyttää raportointipäivänä paremmalta kuin tilinpäätösajankohtana, liittyy asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen vielä epävarmuutta, minkä vuoksi konsernin johto päätti, että lisävarausta ei muuteta katsauskaudella. Lisätietoja konsernin odotettavissa olevista luottotappioista ja niiden laskennasta esitetään liitteessä 9 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*.

Lisätietoja siitä, missä johdon harkintaa sovelletaan ja missä arviointeihin liittyvää epävarmuutta esiintyy, löytyy Kuntarahoituskonsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteista (Liite 1) kohdassa *Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät*.

Liite 2. Korkotuotot ja -kulut

1.1.–30.6.2021 (1 000 €)	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat			
Jaksotettu hankintameno			
Käteiset varat	-	-18 313	-18 313
Saamiset luottolaitoksilta	27	-4 059	-4 032
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	95 392	-	95 392
Saamistodistukset	8	-2 568	-2 559
Muut varat	310	-	310
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
Saamistodistukset	-	-330	-330
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	609	-	609
Saamistodistukset	4 580	-	4 580
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	421	-	421
Saamistodistukset	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	37 819	-50 897	-13 079
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-45 475	-	-45 475
Leasing	2 980	-	2 980
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	3	-	3
Korot varoista yhteensä	96 676	-76 167	20 509
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	95 738	-25 270	

1.1.–30.6.2021 (1 000 €)	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat			
Jaksotettu hankintameno			
Velat luottolaitoksille	8 164	-383	7 781
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-28 041	-28 041
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	606	-123 484	-122 878
Varaukset ja muut velat	-	-1 197	-1 197
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Velat luottolaitoksille	-	-7	-7
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-16 213	-16 213
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14	-37 392	-37 378
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	151 112	-44 102	107 010
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	208 605	208 605
Korot veloista yhteensä	159 896	-42 214	117 682
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>8 771</i>	<i>-153 105</i>	
Yhteensä	256 572	-118 381	138 191

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin tilikaudella korkotuottoja 487 tuhatta euroa (273 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* sekä *Leasing*.

Korkokulut varauksista ja muista veloista sisältää 38 tuhatta euroa (48 tuhatta euroa) IFRS 16 *Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvarojen korkokulut käteisistä varoista koostuvat keskuspankitalletuksista ja saamisista luottolaitoksilta vastaavasti vakuustalletuksista maksetuista koroista. Korkokulut saamistodistuksista koostuvat kunta- ja kuntayritystodistusten negatiivisista koroista. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista syntyy korkokulua johtuen saamistodistusten ja sijoitustodistusten yli-/alihinnan jaksotuksesta. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen

korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritelty yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat saamia yleisöltä ja julkisyhteisöiltä.

Jaksotettuun hankintamenoön luokiteltujen rahoitusvelkojen korkotuotot veloista luottolaitoksille koostuvat vakuustalletuksista saaduista koroista sekä TLTRO III -velan koroista ja korkotuotot yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista koostuvat Kuntarahoituksen velkasitoumuksista (ECP) saaduista koroista. Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat velkoja luottolaitoksille, velkoja yleisölle ja julkisyhteisöille ja yleiseen liikkeeseen laskettuja velkakirjoja.

1.1.–30.6.2020 (1 000 €)	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat			
Jaksotettu hankintameno			
Käteiset varat	-	-11 883	-11 883
Saamiset luottolaitoksilta	36	-2 229	-2 193
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	96 207	-	96 207
Saamistodistukset	276	-1 076	-800
Muut varat	96	-	96
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
Saamistodistukset	-	-637	-637
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Saamistodistukset	7 335	-	7 335
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	492	-	492
Saamistodistukset	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	35 819	-47 153	-11 334
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-38 811	-	-38 811
Leasing	2 840	-	2 840
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	3	-	3
Korot varoista yhteensä	104 292	-62 978	41 314
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	96 615	-15 825	

1.1.–30.6.2020 (1 000 €)	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat			
Jaksotettu hankintameno			
Velat luottolaitoksille	2 748	-	2 748
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-30 654	-30 654
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 560	-131 101	-129 540
Varaukset ja muut velat	-	-1 100	-1 100
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Velat luottolaitoksille	-	-31	-31
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-17 488	-17 488
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-85 915	-85 915
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	177 738	-37 203	140 535
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	203 505	203 505
Korot veloista yhteensä	182 047	-99 987	82 060
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>4 308</i>	<i>-162 807</i>	
Yhteensä	286 339	-162 965	123 374

Liite 3. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT 1.1.–30.6.2021 (1 000 €)

	Realisoituneet voitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutos	Yhteensä
Rahoitusvarat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-15 785	-15 785
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-23	-1 430	-1 453
Rahoitusvelat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	57 206	57 206
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 246	-25 297	-24 052
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	43	43
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	1 223	14 736	15 959
Valuuttatoiminnan nettotuotot	14	1 175	1 190
Yhteensä	1 237	15 911	17 148

Arvopaperikaupan nettotuotot sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutoksen, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaissopimusten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käyvän arvon muutoksen sekä näiden erien realisoituneet voitot ja -tappiot. Valuuttatoiminnan nettotuotot sisältää kaikkien valuuttamääräisten erien osalta realisoituneet ja realisoitumattomat kurssierot. Katsauskauden täsmäytyslaskelma ensimmäisen päivän voiton tai tappion (*Day 1 gain or loss*) osalta esitetään liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

**ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT 11.–30.6.2020
(1 000 €)**

	Realisoituneet voitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutos	Yhteensä
Rahoitusvarat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	9 079	9 079
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-111	578	466
Rahoitusvelat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	111 710	111 710
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-165	-150 717	-150 882
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	-33	-33
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-276	-29 384	-29 660
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-41	-230	-271
Yhteensä	-317	-29 614	-29 931

Alla olevissa taulukoissa on eritelty nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen tasearvot ja katsauskauden käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa erässä *Arvopaperikaupan nettotuotot* ja muun laajan tuloksen erässä *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto*.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELLUT
RAHOITUSVARAT JA -VELAT
(1 000 €)**

	Nimellisarvo 30.6.2021	Tasearvo 30.6.2021	Nimellisarvo 31.12.2020	Tasearvo 31.12.2020
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	39 882	-	-
Saamistodistukset	3 619 476	3 699 822	3 912 451	4 029 859
Rahoitusvarat yhteensä *	3 649 476	3 739 704	3 912 451	4 029 859
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	11 000	10 801	25 000	24 558
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 597 037	1 537 416	1 908 373	1 637 674
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 657 541	9 995 676	10 927 113	10 454 282
Rahoitusvelat yhteensä	12 265 578	11 543 892	12 860 486	12 116 514

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 30.6.2021 ja 31.12.2020 tasearvon suuruinen.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS
(1 000 €)**

	30.6.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2021	, josta luottoriskin osuus	, josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	9 882	-	9 882	-56	9 939
Saamistodistukset	44 192	69 859	-25 667	1 159	-26 826
Rahoitusvarat yhteensä	54 074	69 859	-15 785	1 102	-16 887

Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältää likvideettisalkun saamistodistukset sekä yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia (kirjanpidollista epäsymmetriaa), joka syntyisi siitä, että johdannaissopimus arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai antolaina jaksotettuun hankintameno. Konsernilla ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS
(1 000 €)**

	30.6.2021	1.1.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2021	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1.1.–30.6.2021	Käyvän arvon muutos yhteensä 1.1.–30.6.2021
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	199	418	-219	-	-219
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-190 593	-244 146	53 553	-65	53 488
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	389 295	385 424	3 872	-4 136	-265
Rahoitusvelat yhteensä	198 902	141 696	57 206	-4 201	53 004

**NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)**

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2021	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2021
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	198 902	57 206
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-218 612	-50 765
Netto käyvän arvon muutos	-19 710	6 440

Konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu, odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan nettotuotot*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muissa laajan tuloksen erissä oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta konserni soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon luokitelluille rahoitusveloille ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä

käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkina-käyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla tekohetken ja raportointihetken käyrillä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluille rahoitusveloille ei käydä kauppaa.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2020	1.1.2020	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2020	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamistodistukset	62 188	53 109	9 079	-6 399	15 478
Rahoitusvarat yhteensä	62 188	53 109	9 079	-6 399	15 478

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2020	1.1.2020	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2020	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1.1.–30.6.2020	Käyvän arvon muutos yhteensä 1.1.–30.6.2020
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	915	-	915	-	915
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-253 279	-218 911	-34 368	13 427	-20 941
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	473 966	328 802	145 164	8 723	153 887
Rahoitusvelat yhteensä	221 601	109 891	111 710	22 150	133 860

NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ARVOPAPERIKAUPAN NETTOTUOTOISSA
(1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2020	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1.1.–30.6.2020
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	221 601	111 710
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-253 195	-121 740
Netto käyvän arvon muutos	-31 594	-10 029

Liite 4. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi, kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Konsernin markkinariskien suojaamiseen liittyvät riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin

konsernitilinpäätöksen 2020 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*.

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa, että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Konserni ei sovelle rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatimisperiaatteet kuvataan konsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa *Suojauslaskenta*.

Alla olevassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauskustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

SUOJAUSLASKENTA 30.6.2021 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Antolainat	12 143 432	12 380 462	12 248 956	131 505	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing	241 280	243 038	-	243 038	-
Varat yhteensä	12 384 712	12 623 500	12 248 956	374 544	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	45 000	49 041	-	49 041	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 758 753	2 076 781	-	2 038 122	38 659
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	23 857 918	24 261 154	-	13 276 901	10 984 254
Velat yhteensä	25 661 671	26 386 977	-	15 364 064	11 022 913

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2020 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost- of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Antolainat	11 183 657	11 614 114	11 483 819	130 295	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing	211 223	215 444	-	215 444	-
Varat yhteensä	11 394 880	11 829 557	11 483 819	345 739	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	55 000	68 800	-	68 800	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 853 956	2 246 352	-	2 181 931	64 421
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	21 260 721	22 077 489	-	11 898 132	10 179 357
Velat yhteensä	23 169 677	24 392 642	-	14 148 863	10 243 779

Viereisessä taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo kauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset kauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia, jotka kirjataan tuloslaskelmassa erään *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot*. Edellä mainitusta syystä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 7 *Johdannaissopimukset* esitettävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Suojauslaskennan nettotulos*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot eritellään liitteessä 3.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 -standardin mukaisesti konserni diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan konsernin suojauslaskennan tehotomuudesta. Lisäksi tehotomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA (1 000 €)

	30.6.2021	1.1.2021	Tulosvaikutus 1.1.–30.6.2021
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	258 661	464 688	-206 027
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-221 058	-428 083	207 024
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	30	47	-17
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	37 633	36 653	981
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 328	41 424	-11 095
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-30 757	-42 044	11 287
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-429	-620	191
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	-4 041	-13 800	9 759
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-386 712	-481 546	94 833
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-479 411	-859 986	380 575
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	860 024	1 340 456	-480 432
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-10 140	-14 876	4 735
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatit *	-3 061	-2 041	-1 020
Suojauslaskenta yhteensä	24 002	19 116	4 887

* Kompensatit liittyvät meneillään olevaan IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa *IBOR-uudistus*.

Viereisessä taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman *Suojauskustannusrahastoon*. Luvut esitetään verojen jälkeen.

Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön niin kutsutun suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojauskustannuksena *Suojauskustannusrahastoon*. Muutokset eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioissa vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN (1 000 €)

	30.6.2021	11.2021	Vaikutus Suojauskustannusrahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	17 284	15 624	1 660
Yhteensä	17 284	15 624	1 660

Alla olevassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN 30.6.2021 (1000 €)

SUOJAUSKOHDE	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	258 661	-221 058	37 603
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	28 569	-28 767	-198
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	1 759	-1 990	-231
Varat yhteensä		288 989	-251 816	37 174
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	-623 068	618 217	-4 851
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	-247 097	241 808	-5 289
Velat yhteensä		-870 165	860 024	-10 140

**ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA
(1 000 €)****30.6.2020****1.1.2020****Tulosvaikutus
1.1.–30.6.2020****Varat**

IAS 39 portfoliosuojauslaskenta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

458 260

303 139

155 120

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

-426 697

-276 831

-149 866

Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta

68

-

68

IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto**31 630****26 308****5 322**

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

40 883

30 934

9 949

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

-43 279

-33 193

-10 086

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto**-2 396****-2 258****-138****Velat**

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta

Velat luottolaitoksille

-14 072

-12 916

-1 156

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

-510 164

-434 953

-75 211

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

-944 170

-524 923

-419 247

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

1 452 486

963 674

488 812

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto**-15 920****-9 118****-6 802****Suojauslaskenta yhteensä****13 314****14 932****-1 618**

**SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN
(1 000 €)**

	30.6.2020	11.2020	Vaikutus Suojaus- kustannusrahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-4 224	28 075	-32 299
Yhteensä	-4 224	28 075	-32 299

**SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHTEITTAIN
30.6.2020 (1 000 €)**

SUOJAUSKOHDE	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	458 260	-426 697	31 562
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	36 913	-39 008	-2 095
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	3 970	-4 271	-301
Varat yhteensä		499 143	-469 976	29 166
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	-951 520	948 220	-3 300
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuutanvaihtosopimukset) Korkojohdannainen	-516 886	504 266	-12 621
Velat yhteensä		-1 468 406	1 452 486	-15 920

Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat

RAHOITUSVARAT 30.6.2021 (1000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	7 682 899	-	-	-	-	7 682 899	7 682 899
Saamiset luottolaitoksilta	1 512 763	-	-	-	-	1 512 763	1 512 763
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	27 518 609	-	39 882	40 627	-	27 599 118	29 846 385
Saamistodistukset	1 482 258	282 078	3 699 822	-	-	5 464 158	5 464 551
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-	-	-
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	703 768	703 768	703 768
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 212 024	1 212 024	1 212 024
Muut varat **	255 984	-	-	-	-	255 984	255 984
Yhteensä	38 452 512	282 078	3 739 704	40 627	1 915 792	44 430 713	46 678 373

* Erä sisältää 243 038 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 30.6.2021 (1000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 581 241	10 801	-	2 592 042	2 591 903
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 076 781	1 537 416	-	3 614 197	3 635 253
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 611 459	9 995 676	-	34 607 135	34 688 402
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 073 707	1 073 707	1 073 707
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	1 200 421	1 200 421	1 200 421
Varaukset ja muut velat *	315 228	-	-	315 228	315 228
Yhteensä	29 584 710	11 543 892	2 274 128	43 402 730	43 504 913

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 309 945 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 5 284 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2020 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	5 565 801	-	-	-	-	5 565 801	5 565 801
Saamiset luottolaitoksilta	1 841 853	-	-	-	-	1 841 853	1 841 853
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	27 102 391	-	-	44 438	-	27 146 828	29 643 718
Saamistodistukset	1 310 305	423 050	4 029 859	-	-	5 763 214	5 763 793
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	27	-	27	27
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	833 293	833 293	833 293
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 524 870	1 524 870	1 524 870
Muut varat **	243 269	-	-	-	-	243 269	243 269
Yhteensä	36 063 619	423 050	4 029 859	44 465	2 358 163	42 919 155	45 416 624

* Erä sisältää 215 444 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2020 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	1976 920	24 558	-	2 001 478	2 001 414
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 246 352	1 637 674	-	3 884 026	3 906 619
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22 457 624	10 454 282	-	32 911 906	32 968 471
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 403 900	1 403 900	1 403 900
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	1 456 670	1 456 670	1 456 670
Varaukset ja muut velat *	237 212	-	-	237 212	237 212
Yhteensä	26 918 108	12 116 514	2 860 570	41 895 193	41 974 287

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 231 180 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 6 032 tuhatta euroa.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 30.6.2021	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio katsauskaudella *	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018 **	Kirjatut korkotuotot 1.1.–30.6.2021
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	103 531	-1 041	0,14 %	352

* Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio, joka olisi kirjattu tulosvaikutteisesti katsauskaudella, jos rahoitusvarojen uudelleenluokittelua ei olisi tehty.

** Efektiivinen korko määritely soveltamisen aloittamisajankohtana.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2020	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018	Kirjatut korkotuotot 1.1.–31.12.2020
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	113 143	1 119	0,14 %	187

Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimissa. Konsernin käyvän arvon arvostuksessa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksessa käytettyjen syöttötietojen merkitystä:

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin konsernin sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), konsernin liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä konsernin antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuurereja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktuureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Konsernin varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back), jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoa. Konsernilla ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Alla olevassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoin käypään arvoon.

RAHOITUSVARAT 30.6.2021 (1000 €)	Käypä arvo				Yhteensä
	Kirjanpitoarvo	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	282 078	211 215	70 863	-	282 078
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	39 882	-	39 882	-	39 882
Saamistodistukset	3 699 822	3 664 123	35 699	-	3 699 822
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	40 627	-	521	40 106	40 627
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	703 768	-	640 206	63 561	703 768
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 212 024	-	1 211 708	317	1 212 024
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 978 200	3 875 338	1 998 878	103 984	5 978 200
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	12 623 500	-	13 413 722	-	13 413 722
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	12 623 500	-	13 413 722	-	13 413 722
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	7 682 899	7 682 899	-	-	7 682 899
Saamiset luottolaitoksilta	1 512 763	170 130	1 342 633	-	1 512 763
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	14 895 109	-	16 352 153	-	16 352 153
Saamistodistukset	1 482 258	-	1 482 652	-	1 482 652
Muut varat	255 984	-	255 984	-	255 984
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	25 829 012	7 853 029	19 433 422	-	27 286 450
Rahoitusvarat yhteensä	44 430 713	11 728 367	34 846 022	103 984	46 678 373

RAHOITUSVELAT 30.6.2021 (1000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	10 801	-	10 801	-	10 801
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 537 416	-	1 308 330	229 085	1 537 416
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 995 676	-	7 982 906	2 012 769	9 995 676
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 073 707	-	443 563	630 144	1 073 707
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 200 421	-	1 180 352	20 069	1 200 421
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	13 818 020	-	10 925 952	2 892 067	13 818 020
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	49 041	-	48 902	-	48 902
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 076 781	-	2 097 837	-	2 097 837
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *	24 261 154	-	24 246 676	95 746	24 342 421
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	26 386 977	-	26 393 415	95 746	26 489 160
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 532 200	-	2 532 200	-	2 532 200
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	350 305	-	350 305	-	350 305
Varaukset ja muut velat	315 228	-	315 228	-	315 228
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	3 197 733	-	3 197 733	-	3 197 733
Rahoitusvelat yhteensä	43 402 730	-	40 517 100	2 987 813	43 504 913

* Kuntarahoitus-konsernin liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, jonka seurauksena ne ovat suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Puolivuosisikatsauksen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatuun hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

RAHOITUSVARAT
31.12.2020 (1 000 €)

	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	423 050	321 308	101 741	-	423 050
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamistodistukset	4 029 859	3 922 131	107 728	-	4 029 859
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	44 438	-	702	43 735	44 438
Osakkeet ja osuudet	27	-	-	27	27
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	833 293	-	753 841	79 452	833 293
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 524 870	-	1 524 298	572	1 524 870
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	6 855 536	4 243 439	2 488 310	123 787	6 855 536
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 829 557	-	12 614 580	-	12 614 580
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 829 557	-	12 614 580	-	12 614 580
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	5 565 801	5 565 801	-	-	5 565 801
Saamiset luottolaitoksilta	1 841 853	298 085	1 543 769	-	1 841 853
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 272 833	-	16 984 700	-	16 984 700
Saamistodistukset	1 310 305	-	1 310 885	-	1 310 885
Muut varat	243 269	-	243 269	-	243 269
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	24 234 062	5 863 886	20 082 621	-	25 946 507
Rahoitusvarat yhteensä	42 919 155	10 107 325	35 185 512	123 787	45 416 624

RAHOITUSVELAT 31.12.2020 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	24 558	-	24 558	-	24 558
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 637 674	-	1 413 261	224 413	1 637 674
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 454 282	-	8 328 568	2 125 714	10 454 282
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 403 900	-	757 607	646 293	1 403 900
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 456 670	-	1 432 280	24 391	1 456 670
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	14 977 085	-	11 956 273	3 020 811	14 977 085
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	68 800	-	68 736	-	68 736
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 246 352	-	2 268 946	-	2 268 946
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22 077 489	-	22 040 007	94 048	22 134 054
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	24 392 642	-	24 377 688	94 048	24 471 736
Jaksotettuun hankintamenuun arvostetut					
Velat luottolaitoksille	1 908 120	-	1 908 120	-	1 908 120
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	380 134	-	380 134	-	380 134
Varaukset ja muut velat	237 212	-	237 212	-	237 212
Jaksotettuun hankintamenuun arvostetut yhteensä	2 525 467	-	2 525 467	-	2 525 467
Rahoitusvelat yhteensä	41 895 193	-	38 859 428	3 114 859	41 974 287

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintamenuon perustuva lähestymistapa. Kuntarahoitus-konserni soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja julkisia hintanoteerauksia saatavilla. Konserni käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitus-salkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille konserni käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Konserni ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja. Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttiensa arvostamisessa, esimerkiksi johdannaissopimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Konserni ei käytä hankintamenuon perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Konserni käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuutanvaihtosopimusten käyvät arvot, jotka käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat

yleensä saatavissa noteeratuille velkakirjoille ja osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa erilaisia malleja tietyntyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja kalibrointi riippuvat rahoitusvälineen monimutkaisuudesta ja tarkoituksen mukaisen syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määritetty kohde-etuksina olevien omaisuuserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltyä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmät dokumentoidaan. Konsernin arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakelinkatut instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset osakelinkatut ja hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisuilla. Konserni sisällyttää johdannaisten arvostuksiin luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*credit valuation adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*debit valuation adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta käypään arvoon ja DVA konsernin omaa luottokelpoisuutta. Konserni soveltaa samaa metodologiaa CVA:n ja DVA:n laskemiseksi. Molemmissa käytetään kolmea syöttötietoa: Maksujen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (*LGD*), laiminlyönnin todennäköisyys (*PD*, oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa) sekä odotettu vastuun määrä (*EE*).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoitus-konsernilla on käytössä viitekehys, joka pitää sisällään konsernin malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit ja menettelytavat (*model risk management framework*). Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten vaatimusten noudattaminen. Konserni varmistaa, että kaikki arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä, suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Konserni hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden liiketoiminnan tarkoituksesta ja ominaisuuksista sekä sovelluksista

ja käyttöehdoista. Johtoryhmä vastaa uusien arvostusmallien hyväksymisestä (mukaan lukien käytön rajoitukset ja ehdot) ja olemassa olevien mallien olennaisista muutoksista. Johtoryhmä arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoitus-konsernin Talouden johtoryhmä toimii arvostusten kontrolliryhmänä, joka valvoo konsernin arvostuksia ja vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä valvoo ja kontrolloi konsernin arvostusprosessia sekä arvostusmenetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpiteistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän oikeaa tietoa konsernin taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuista arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Konserni on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli (*Counterparty valuation control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen (*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten kontrollin (CVC). Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna konsernin aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain Talouden johtoryhmälle. Arvostusten analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä päivittäisestä käypien arvojen muutoksien analysoinnista. Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään vuosittain valitulle konsernin arvostusmallien otokselle ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus-konserni arvioi käyvän arvon hierarkialuokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja kunakin raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2, 3 instrumentin alkuperäinen luokitus ja sitä seuraavat mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasoille ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Katsauskaudella 1.1.–30.6.2021 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 40 778 tuhatta euroa. Tasolta 2 tasolle 3 siirtoja ei ollut.

TASON 3 SIIRROT (1 000 €)	1.1.2021	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	30.6.2021
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	43 735	-3 145	-	-485	-	-	40 106
Osakkeet ja osuudet	27	-	-	-27	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	79 452	-14 430	-19	-1 442	-	-	63 561
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	572	-509	254	-	-	-	317
Rahoitusvarat yhteensä	123 787	-18 084	235	-1 954	-	-	103 984
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	224 413	-5 022	9 694	-	-	-	229 085
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 125 714	-19 140	799 749	-884 937	-	-8 617	2 012 769
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	646 293	9 953	40 996	-66 720	-	-378	630 144
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	24 391	940	-	-	-	-5 261	20 069
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	94 048	844	11 017	-	-	-10 163	95 746
Rahoitusvelat yhteensä	3 114 859	-12 426	861 455	-951 656	-	-24 419	2 987 813
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä *	3 238 646	-30 509	861 690	-953 610	-	-24 419	3 091 797

* Konserni kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa eriin *Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot* ja *Suojauslaskennan nettotulos*. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvonnmuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta muihin laajan tuloksen eriin.

Tilikaudella 2020 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 205 516 tuhatta euroa ja tasolta 2 tasolle 3 yhteensä 35 796 tuhatta euroa.

TASON 3 SIIRROT (1 000 €)	1.1.2020	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2020
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	50 028	-4 714	-	-1578	-	-	43 735
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	27	-	27
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	133 007	-12 405	-32	-41 804	686	-	79 452
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 728	-2 118	117	-	-	-1154	572
Rahoitusvarat yhteensä	186 764	-19 238	84	-43 382	713	-1 154	123 787
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	138 684	9 860	49 782	-	26 088	-	224 413
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 077 729	-259 858	868 572	-1566 659	8 617	-2 686	2 125 714
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	458 243	289 125	37 906	-139 179	378	-181	646 293
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	12 646	18 479	1 432	-	-	-8 167	24 391
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	151 671	-13 650	21 314	-	-	-65 286	94 048
Rahoitusvelat yhteensä	3 838 973	43 955	979 006	-1 705 838	35 083	-76 320	3 114 859
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	4 025 736	24 717	979 090	-1 749 220	35 796	-77 474	3 238 646

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi

Herkkyysanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitusinstrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaaisesti ääripäihin, joita herkkyyshanalyysissä testataan. Tästä johtuen tässä liitetiedossa herkkyyshanalyysin kuvaama vaikutus käypään

arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus raportointipäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyyshanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvässä arvossa.

Vaikka Kuntarahoitus-konserni uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrittäisiin. Tason 3 käyvän arvon määrittämissä yhden tai useamman oletuksen

muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 30.6.2021 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 55,4 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 52,9 miljoonaa euroa ja 31.12.2020 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 44,6 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 33,7 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVIEN EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN SYÖTTÖTIETOJEN HERKKYYSANALYYSI INSTRUMENTTITYYPEITTÄIN (1 000 €)

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	30.6.2021		31.12.2020	
	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli
Antolainat	545	199	542	327
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	17 932	-13 244	12 416	-7 240
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-170	-2 218	1 786	-365
Muut koronvaihtosopimukset	10 266	-11 007	8 686	-10 165
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakelinkatut velkakirjat	13 709	-15 425	11 690	-5 248
FX-linkatut velkakirjat	1 882	598	-941	-1 681
Muut velkakirjat	11 190	-11 819	10 430	-9 276
Yhteensä	55 354	-52 915	44 609	-33 648

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia, ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta.

Kuntarahoitus-konserni käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, joista johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Konserni käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Alla on kuvattu konsernin käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuksien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Esimerkiksi korrelaatiolla on merkittävä vaikutus osakelinkattujen instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-linkattujen koron- ja valuuttavaihtosopimusten osalta korrelaatioita esiintyy eri valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat instrumentin käypään arvoon.

Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, niin tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun.

Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja niitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettia syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan konserni käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettia. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet) on käytössä volatiliiteettipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahoitus-konserni käyttää implisiittistä volatiliiteettia suurimmalle osalle osakelinkatuista struktuureista. Joissain tapauksissa osakelinkatuille struktuureille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteettipintaa, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa konserni käyttää proxy-volatiliiteettia implisiittisen volatiliiteetin sijaan.

Kuntarahoitus-konsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja niitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakelinkattujen tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakelinkatut instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakelinkattujen tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua.

Kuntarahoitus-konsernilla on osakelinkattuja rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja niitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettia käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta.

Kuntarahoitus-konsernilla on monimutkaisia korkostruktuureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja niitä suojaavissa johdannaisissa.

Alla oleva taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehdotiset oletukset) voisi olla arvostuksiin raportointipäivänä.

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN
SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI
30.6.2021 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	40 106	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	545	199
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-45 083	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-769	-1 044
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	16 943	-11 037
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-530 533	Stokastinen malli	Osinkotuotto	1 758	-1 164
			Korrelaatioparametrit	140	-170
Muut koronvaihtosopimukset	-10 719	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	-318	-2 040
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	8	-8
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			Korrelaatioparametrit	7	-10
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	9 882	-10 620
Osakelinkatut velkakirjat	812 963	Stokastinen malli	Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	377	-377
			Korrelaatioparametrit	14	-3
FX-linkatut velkakirjat	960 294	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	12 271	-16 551
			Osinkotuotto	1 424	1 128
Muut velkakirjat	566 826	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-10	-93
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	1 888	694
Yhteensä			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	4	-4
			Korrelaatioparametrit	0	-1
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 025	-11 652
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	165	-166
				55 354	-52 915

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIENT
SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI
31.12.2020 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	43 735	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	542	327
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-75 037	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1324	-932
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	9 142	-7 641
			Osinkotuotto	1 951	1 333
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-517 779	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	51	-368
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	1 642	96
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	93	-93
Muut koronvaihtosopimukset	2 156	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	8	-6
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	8 230	-9 711
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	447	-448
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	885 327	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	2 810	2 088
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	7 733	-7 746
			Osinkotuotto	1 148	410
FX-linkatut velkakirjat	1 027 104	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	213	54
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	-1 161	-1 729
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	6	-6
Muut velkakirjat	531 744	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1	-1
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	10 220	-9 066
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	209	-209
Yhteensä				44 609	-33 648

ENSIMMÄISEN PÄIVÄN VOITTO TAI TAPPIO (1 000 €)

	11.–30.6.2021	11.–31.12.2020
Avaava saldo kauden alussa	-29	-
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	205	242
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-354	-67
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	192	-204
Yhteensä kauden lopussa	14	-29

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä ja jaksotustapa on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa *Käyvän arvon määräytyminen*.

Liite 7. Johdannaissopimukset

JOHDANNAISSOPIMUKSET 30.6.2021 (1000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo	Käypä arvo	
		Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	33 110 511	879 596	-369 597
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	29 853 138	731 220	-275 478
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	10 778 797	332 429	-830 824
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	43 889 308	1 212 024	-1 200 421
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	17 264 071	553 398	-397 796
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	10 483 775	10 521	-204 287
Korko-optiot	40 000	92	-92
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	4 272 415	111 841	-627 349
Terminisopimukset	3 664 802	38 456	-3 407
Osakejohdannaiset	879 136	-19	-45 064
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	26 120 424	703 768	-1 073 707
Johdannaissopimukset yhteensä	70 009 732	1 915 792	-2 274 128

Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti sisältää kaikki konsernin johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallintatarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaksi tehdyt

johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määritetty yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimuksista saadut tai maksetut korot sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot ja Siirtovelat ja saadut ennakot*.

JOHDANNAISSOPIMUKSET
31.12.2020 (1 000 €)

	Kohde-etuuden nimellisarvo	Käypä arvo	
		Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	29 944 724	1 155 265	-470 736
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>25 510 126</i>	<i>684 090</i>	<i>-314 856</i>
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	9 837 981	369 605	-985 934
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	39 782 706	1 524 870	-1 456 670
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikuttaisesti			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	18 552 843	749 891	-488 850
<i>,joista keskusvastapuoliselitettävät</i>	<i>11 211 380</i>	<i>5 605</i>	<i>-189 246</i>
Korko-optiot	40 000	106	-106
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	4 800 480	82 985	-713 063
Terminisopimukset	3 516 421	-	-126 805
Osakejohdannaiset	932 553	313	-75 076
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikuttaisesti yhteensä	27 842 297	833 293	-1 403 900
Johdannaissopimukset yhteensä	67 625 003	2 358 163	-2 860 570

Liite 8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

(1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2021	31 630	299	8 950	9 152	18 401
+ Lisäykset	4 524	-	1	102	103
- Vähennykset	-449	-	-323	-	-323
Hankintameno 30.6.2021	35 705	299	8 628	9 254	18 182
Kertyneet poistot 1.1.2021	14 283	-	4 840	3 197	8 037
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-198	-	-198
+ Katsauskauden poisto	1 377	-	619	857	1 475
Kertyneet poistot 30.6.2021	15 660	-	5 260	4 054	9 314
Kirjanpitoarvo 30.6.2021	20 045	299	3 368	5 201	8 868

(1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020	25 706	299	5 649	8 942	14 890
+ Lisäykset	5 924	-	3 644	296	3 939
- Vähennykset	-	-	-343	-85	-428
Hankintameno 31.12.2020	31 630	299	8 950	9 152	18 401
Kertyneet poistot 1.1.2020	11 002	-	4 247	1 602	5 849
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-252	-72	-324
+ Tilikauden poisto	3 281	-	845	1 667	2 513
Kertyneet poistot 31.12.2020	14 283	-	4 840	3 197	8 037
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	17 346	299	4 110	5 955	10 364

Liite 9. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Kuntarahoitus-konsernin luottoriskin muodostumista on käsitelty konsernitilinpäätöksen 2020 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2020 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

	Ei arvoltaan alentuneet			Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3 *			
VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot		Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot		Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot		Odotettavissa olevat luottotappiot	
30.6.2021 (1 000 €)	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo	Tasearvo
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	7 682 899	0	-	-	-	-	7 682 899	0
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	1 512 763	-95	-	-	-	-	1 512 763	-95
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	26 964 538	-24	174 310	-891	136 723	-170	27 275 570	-1 084
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 225 287	-2	-	-	166	0	1 225 452	-2
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 467 836	0	14 423	0	-	-	1 482 258	0
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	282 078	-45	-	-	-	-	282 078	-45
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	255 984	-16	-	-	-	-	255 984	-16
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 667	-	-	-	-	-	1 667	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 537 022	-4	37	0	4 506	0	2 541 565	-4
Yhteensä	41 930 072	-186	188 770	-891	141 394	-170	42 260 236	-1 246

* Konsernilla on vaiheen 3 saamisille täydet takaus- ja vakuusjärjestelyt kuten konsernitilinpäätöksen 2020 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa *Luottoriski* on kuvattu. Konsernin johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 2 440 tuhatta euroa (2 404 tuhatta euroa) saamia, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*purchased or originated credit impaired, POCI*). POCI-saamisista on kirjattu 8 tuhannen euron (4 tuhatta euroa) odotettavissa oleva luottotappio.

	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3			
VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassaolo- ajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
31.12.2020 (1 000 €)								
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	5 565 801	0	-	-	-	-	5 565 801	0
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	1 841 853	-43	-	-	-	-	1 841 853	-43
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	26 606 595	-30	145 061	-835	135 291	-224	26 886 947	-1 089
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 090 768	-2	-	-	173	-	1 090 940	-2
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 303 105	0	7 200	-	-	-	1 310 305	0
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	423 050	-42	-	-	-	-	423 050	-42
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	243 269	-4	-	-	-	-	243 269	-4
Muihin varoihin sisältyvät takaussaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 606	-	-	-	-	-	1 606	-
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 348 271	-4	4 506	0	1 201	0	2 353 978	-4
Yhteensä	39 424 318	-126	156 767	-835	136 665	-224	39 717 750	-1 184

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain katsauskauden aikana.

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2021	-126	-835	-224	-1 184	39 717 750
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-28	0	-9	-38	6 673 157
Takaisinmaksuista ja eräänymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	34	44	20	98	-4 130 558
Siirrot vaiheeseen 1	0	14	-	14	14
Siirrot vaiheeseen 2	0	-115	44	-71	-71
Siirrot vaiheeseen 3	-	1	-2	0	0
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	-	-	-
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-66	0	0	-66	-56
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 30.6.2021	-186	-891	-170	-1 246	42 260 236

* Esittää muutosta mallissa.

** Esittää muutosta mallin parametreissa (esim. BKT, työttömyysluvut).

Kuntarahoitus-konserni kirjasi tilikaudella 2020 340 tuhannen euron harkintaan perustuvan lisävarauksen koronapandemian taloudellisten vaikutusten huomioimiseksi. Vuosi 2020 ja alkuvuosi 2021 olivat taloudellisesti poikkeuksellisen heikkoja tietyille asiakassegmenteille, kuten esimerkiksi kulttuurialalle ja liikuntatoimelle. Heikentynyt taloudellinen tilanne ei kuitenkaan vielä heijastunut Kuntarahoitus-konsernin käyttämissä sisäisissä riskiluokituksissa, jotka on tehty pääsääntöisesti vuoden 2019 tilinpäätöstietojen pohjalta. Koska tiettyjen asiakassegmenttien luotonhoitokyvyn arvioidaan tämän jälkeen heikentyneen, päätti konsernin johto kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen. Lisävaraus kohdistuu tase-erään *Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei ole kohdistettu sopimustasolle.

Arvio lisävaraustarpeesta perustuu siihen, että konsernin johto arvioi luottoriskin lisääntymisen johdosta (joka ei vielä heijastu sisäisissä riskiluokituksissa) osan vastuista siirtyvän

odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamallissa vaiheen 2 vastuiksi, jolloin odotettavissa oleva luottotappio määritetään lainan koko voimassaoloajalle, vaiheen 1 vastuiden 12 kuukauden sijaan. Lisävarauksen kohteena olevien yhtiöiden taloudellisesta tilanteesta saadaan tarkempaa tietoa tilinpäätösten 2020 valmistuttua, jolloin odotettavissa olevien luottotappioiden mahdollinen muutos pystytään kohdistamaan yksittäisille sopimuksille sisäisten riskiluokitusten kautta ja määrittämään normaalin ECL-laskentaprosessin mukaisesti. Puolivuosisikatsauspäivänä 30.6.2021 konsernin sisäisiä riskiluokituksia ei ole vielä päivitetty vuoden 2020 tilinpäätöstietojen osalta. Päivitykset tehdään Q3 aikana. Vaikka taloudellinen tilanne näyttää raportointipäivänä paremmalta kuin tilinpäätösajankohtana, mikä heijastuu myös konsernin 30.6.2021 raportointipäivänä päivitettyissä skenaarioissa, liittyy asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen kuitenkin edelleen epävarmuutta. Tästä syystä konsernin johto päätti, että lisävarausta ei muuteta katsauskaudella.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Konsernin asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta tai niihin liittyä turvaava kunnan takaus tai kiinteistövuokutta täydentävä valtion täytetakaus kuten konsernitiilinpäätöksen 2020 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa *Luottoriski* on kuvattu. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Konsernilla on 30.6.2021 asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä yhteensä 23 miljoonaa euroa (24 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla keskimääräisen luottoluokituksen ollessa AA+.

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2020	-167	-80	-80	-327	34 772 275
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-83	-30	-13	-126	10 624 630
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	119	10	43	173	-5 678 253
Siirrot vaiheeseen 1	0	30	-	30	30
Siirrot vaiheeseen 2	0	-50	9	-41	-41
Siirrot vaiheeseen 3	0	19	-7	12	12
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-340	-	-340	-340
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	5	-395	-176	-566	-564
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2020	-126	-835	-224	-1184	39 717 750

Kuntarahoitus-konserni tarkensi vuoden 2020 toisen vuosipuoliskon aikana odotettavissa olevien luottotappioiden arviointi- ja mallinnusmenetelmiä sekä mallissa käytettäviä oletuksia. Mallinnusmenetelmän muutos kosketti lainan elinajan laiminlyöntitodennäköisyyden mallinnustapaa ja näin ollen vaikutus kohdistui koko lainan elinkaaren aikaiseen odotettavissa olevien luottotappioiden määrään (vaihe 2 ja 3), joissa on muutoksesta johtuen kasvua noin 0,5 miljoonaa euroa.

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*).

Kuntarahoitus-konsernin pääekonomisti ja skenaarioiden suunnitteluryhmä (*Scenario Design Team*) ovat päivittäneet Suomen skenaarioita huomioiden koronapandemian vaikutuksen odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa. Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme; perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaarioille arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Koronapandemian aiheuttaman epävarmuuden vuoksi heikolle skenaariolle on annettu normaalitilannetta suurempi painoarvo.

Skenaarioiden todennäköisyyspainotukset ovat seuraavat:

SKENAARIO	30.6.2021			31.12.2020		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Heikko (epäsuotuisa)	40 %	40 %	40 %	50 %	40 %	40 %
Perus	50 %	50 %	40 %	40 %	40 %	40 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	20 %	10 %	20 %	20 %

Kuntarahoitus-konserni on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilte ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilte käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta.

Alla olevassa taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle.

MAKROTALOUDELLISET MUUTTUJAT	Skenaario	30.6.2021			31.12.2020		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	0,1	-0,4	0,0	0,1	-0,25	0,0
	Perus	0,18	0,42	0,78	-0,37	-0,25	0,1
	Vahva	0,45	0,85	1,15	0,0	0,3	0,6
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositason muutos), %	Heikko	-8,0	-7,0	2,0	-12,5	-2,5	2,0
	Perus	2,5	1,5	2,0	0,5	1,0	2,0
	Vahva	3,5	3,0	2,5	2,0	2,5	2,0
Työttömyysaste, %	Heikko	9,0	9,4	8,7	9,5	9,2	8,7
	Perus	7,6	7,1	6,9	8,2	7,8	7,6
	Vahva	7,1	6,6	6,2	7,7	7,2	6,9

Suomen talous supistui odottamattomasti vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä, kun koronapandemian leviämisen hidastamiseksi tarvittavat toimenpiteet pysäyttivät väliaikaisesti talouden elpymisen. Talouden elpyminen sai kuitenkin vauhtia jo toisella vuosineljänneksellä, kun rokotukset etenivät suhteellisen nopeasti ja kuluttajien luottamus alkoi piristyä. Myös yksityiset investoinnit kääntyivät nousuun vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Kuntarahoitus-konserni odottaa tuotannon kasvavan 2,7 % vuonna 2021 ja 3,0 % vuonna 2022. Vuodesta 2023 eteenpäin talous siirtyy vähitellen takaisin pitkän aikavälin kasvupolulle ja vuotuinen kasvuvauhti on noin 1,4–1,5 %. Työttömyysaste saavutti huippunsa 7,8 prosentissa vuonna 2020. Seuraavien vuosien aikana työttömyys pysyy rakenteellisen tasonsa yläpuolella, jonka arvioidaan olevan noin 6,5–7,0 %. Väliaikaiset tekijät, kuten kysynnän ja tarjonnan epätahtinen elpyminen ja energiahintojen elpyminen, ovat vaikuttaneet inflaation nousuun vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Kuntarahoitus-konsernin perusskenaariossa inflaatiopaineet ovat ohimeneviä ja tulevat inflaatio-odotukset ovat edelleen ankkuroituja. Kuntarahoitus-konserni olettaa suomalaisten kuluttajahintojen nousevan 1,9 % vuonna 2021. Vuotuisen kuluttajahintaindeksin odotetaan vakiintuvan 1,7 %:iin vuodesta 2022 eteenpäin. Euroopan keskuspankki on sitoutunut hyvin joustavaan rahapolitiittiseen asenteeseen, ja korko-odotukset nousevat vain vähitellen talouden elpymisen myötä. Kansallisella tasolla asuntojen hintojen odotetaan nousevan 2,5 % vuonna 2021, kun henkilökohtaisten tulojen nousu tukee asuntojen ostoaikeita. Asuinrakennustoiminnan elpyminen lisää tarjontaa asuntomarkkinoilla, ja asuntojen hintainflaatio hidastuu 1,5–2,0 %:n pitkän aikavälin trendiin vuosina 2022–2024.

Vahvassa (optimistisessa) skenaariossa koronapandemialla on perusskenaarioon verrattuna lievempiä taloudellisia vaikutuksia ja skenaariossa oletetaan, että maailmankaupan ja investointimenojen elpyminen on jonkin verran nopeampaa. Tämän seurauksena Suomen bruttokansantuote kasvaa enemmän seuraavien kahden vuoden aikana (3,5 % vuonna 2021 ja 4,0 % vuonna 2022). Vahvassa skenaariossa työttömyysaste laskee jo vuonna 2022 ennen koronapandemiaa ollutta 6,7 %:n tasoa. Vuonna 2021 kuluttajahintainflaatio nousee 2,6 %:iin. Inflaatiopaineet ovat enimmäkseen ohimeneviä, mutta kun tuotantokuilu muuttuu vähitellen positiiviseksi, kuluttajahintainflaatio pysyy 2,3 %:ssa vuonna 2022. Voimakas asuntojen kysyntä kiihdyttää asuntojen hintoja 3,0–3,5 %:lla vuosina 2021–2022. Sen jälkeen kuluttaja- ja

asuntojen hinnat nousevat noin 2,0–2,5 %:n vauhdilla vuosina 2023–2024. Inflaatio-odotusten elpyminen johtaa jonkin verran korkeampiin korkoihin kuin perusskenaariossa.

Heikko (epäsuotuisa) skenaario edustaa näkemystä, jossa koronapandemia aiheuttaa merkittäviä ja pitkäaikaisia vaurioita tuotantokapasiteetille. Talouden taantuma jatkuu pitkälle vuoteen 2021. Työttömyys nousee enemmän ja pysyy korkeana paljon kauemmin kuin perusskenaariossa. Huolimatta väliaikaisesta kuluttajahintojen noususta vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla, taustalla olevat deflaatiopaineet pitävät kuluttajahintaindeksin inflaation matalana koko ennustejakson. Asuntomarkkinoiden kysynnän puute johtaa asuntojen hintaindeksien voimakkaaseen laskuun. Pitkäaikainen maailmanlaajuinen taantuma aiheuttaa jännitteitä rahotusmarkkinoilla, mikä johtaa laajempaan riskipreemioon hinnoittelussa.

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyys tulevaisuuteen suuntautuvalla informaatiolla olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoden 2023 loppuun asti.

HERKKYYSANALYYSI 30.6.2021 (1 000 €)

	Käytetyt skenaario-painotukset	Heikko skenaario (100 %)
Odotettavissa olevat luottotappiot	906	1 038
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	0,79 %	0,81 %

Herkkyysanalyysin lukuihin ei sisälly kirjattu 340 tuhannen euron harkinnanvarainen lisävaraus.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

ONGELMASAAMISET 30.6.2021 (1 000 €)	Terveet (performing) saamiset	Järjestämättömät (non-performing) saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	-	-	-	-
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	99 253	99 253	-133	99 120
Lainanhoitojoustot	64 697	27 737	92 434	-277	92 157
Yhteensä	64 697	126 989	191 687	-409	191 278

ONGELMASAAMISET 31.12.2020 (1 000 €)	Terveet (performing) saamiset	Järjestämättömät (non-performing) saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	-	-	-	-
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	116 263	116 263	-162	116 102
Lainanhoitojoustot	68 715	19 584	88 299	-288	88 010
Yhteensä	68 715	135 847	204 562	-450	204 112

Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksu-ohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisista ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista

johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan lainanhoitojousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Koronapandemia vaikutti Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloustilanteeseen ja maksuvalmiuteen. Konserni tarjosi siksi asiakkailleen mahdollisuuden joustoihin lainojen lyhennyksissä, jos koronapandemia vaikutti väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Annetut lyhennysvapaat koskivat lähtökohtaisesti vuotta 2020 ja olivat pääosin pituudeltaan 6–9 kuukautta. Ainoastaan yksittäisiä lyhennysvapaita on pidennetty vuoden 2021 ensimmäisen puolivuotiskauden aikana. Perimättä jätetyt lyhennykset on pääosin siirretty laina-ajan loppuun lainan viimeisen maksuerän yhteyteen. Suurin osa lyhennysvapaista myönnettiin vuonna 2020 huhti–toukokuun aikana. Konsernin leasingrahoitukseen ei ole kohdistunut vuokrahelpotuksia.

Toteutuneet luottotappiot

Konsernilla ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita katsauskauden tai vertailukauden aikana.

Liite 10. Velat luottolaitoksille

(1 000 €)	30.6.2021	31.12.2020
Velkakirjat luottolaitoksille	59 842	93 358
TLTRO *	2 000 000	1 250 000
Saadut johdannaisvakuudet	532 200	658 120
Yhteensä	2 592 042	2 001 478

* Kuntarahoitus osallistui syyskuussa 2020 Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen eli niin kutsuttuun TLTRO III -operaatioon (nro 5) 1,25 miljardilla eurolla. Kesäkuussa 2021 Kuntarahoitus osallistui TLTRO III -operaatioon (nro 8) 750 miljoonalla eurolla. TLTRO III -ehtojen mukaisesti, jos hyväksyttävä nettoluotonanto vertailuajanjaksolla (1.3.2020–31.3.2021) on positiivinen, on TLTRO III -velan korko 0,5 % matalampi kuin lainojen keskimääräinen talletuskorko (*Deposit Facility Rate, DFR*) 24.6.2020–23.6.2021 välisenä aikana. Tämä vastaa tällä hetkellä -1 % korkotasoa. EKP julkaisi 10.12.2020 päivityksen ehtoihin niin, että alhaisen koron jaksoa pidennettiin 24.6.2021–23.6.2022 aikavälille, jos nettoluotonannon ehdot täyttyvät 1.10.2020–31.12.2021 vertailuajanjaksolla.

Korko 23.6.2021 asti määräytyi 31.3.2021 umpeutuneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. Kuntarahoitus-konserni täytti tämän aikavälin nettoluotonannon ehdot alhaisempaan korkotasoon. Lopullinen korko määräytyy TLTRO III -velan erääntyessä. Konsernin lainasalkun historiallisen kehityksen ja tulevia vuosia koskevan liiketoiminnan ennusteen perusteella konserni pitää todennäköisenä, että TLTRO III -operaation nettoluotonantoon liittyvät ehdot täyttyvät ja tähän perustuen konserni kirjaa TLTRO III -velan korot -1 %:n mukaisena.

Vaikka edellä kuvattu TLTRO III -velan korkoehto on konsernin näkökulmasta suotuisa, sen ei arvioida poikkeavan konsernin muusta varainhankinnan hinnasta kuitenkaan siinä määrin, että konsernille muodostuisi IAS 20 -standardin mukainen valtion avustus. Näin ollen konserni käsittelee TLTRO III -velkaa kokonaisuudessaan IFRS 9 -standardin mukaisena rahoitusvelkana.

Liite 11. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	30.6.2021		31.12.2020	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	30 761 887	30 850 657	29 016 086	28 671 412
Muut *	3 845 248	4 144 802	3 895 820	3 896 421
Yhteensä	34 607 135	34 995 459	32 911 906	32 567 833

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

MERKITTÄVIMMÄT LIIKKEESEENLASKUT KATSAUSKAUDEN AIKANA	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	20.1.2021	20.3.2026	0,63 %	1500 000	USD
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	2.3.2021	2.3.2031	0,00 %	1000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeelle MTN-ohjelman alla	21.4.2021	21.4.2028	0,00 %	500 000	EUR

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.munifin.fi/investor-relations.

Liite 12. Varaukset ja muut velat

(1 000 €)	30.6.2021	31.12.2020
Varaukset		
Uudelleenjärjestelyvaraus	-	562
Muut varaukset	160	-
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	5 284	6 032
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	309 945	231 180
Muut velat	16 263	9 247
Yhteensä	331 651	247 021

Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy konsernin toimintojen uudelleenorganisointiin ja uudelleenorganisoinnin johdosta tilikauden 2020 aikana läpikäytyihin yhteistoimintaneuvotteluihin.

Muut varaukset liittyy raportointihetkellä avoimna olevaan verotukselliseen tulkintakäytävään, johon Kuntarahoitus on hakenut ennakkoratkaisua.

(1 000 €)	Uudelleenjärjestelyvaraus		Muut varaukset
	1.1.–30.6.2021	1.1.–31.12.2020	1.1.–30.6.2021
Kirjanpitoarvo kauden alussa	562	-	-
Varausten lisäykset	-	641	160
Käytetyt varaukset	-562	-79	-
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	-	562	160

Liite 13. Pääomainstrumentit

30.6.2021 (1000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
AT1-pääomainstrumentti	EUR	350 000	347 454	Kiinteä	14.2022
Yhteensä		350 000	347 454		

31.12.2020 (1000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
AT1-pääomainstrumentti	EUR	350 000	347 454	Kiinteä	14.2022
Yhteensä		350 000	347 454		

Laina on konsernin emoyhtiön liikkeeseen laskema ensisijaiseen lisöpääomaan luettava erityisehtoinen ja vakuudeton joukkovelkakirjalaina, jonka ehdot on laadittu täyttämään vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) asetetut niin sanotun AT1-pääomallainan vaatimukset. Lainalla ei ole eräpäivää. Lainalle voidaan maksaa korkoa vain jakokelpoisista varoista vakavaraisuusasetuksessa asetetuina edellytyksin, ja Kuntarahoitusta päättää, maksetaanko lainalle korkoa koronmaksupäivänä. Koron maksun peruutus on lopullinen, eikä maksamatta jäänyttä korkoa lisätä lainan pääomaan. Lainan pääoma kirjataan alas, jos Kuntarahoitusta ydinpääoman (CET1) suhde riskipainotettuihin saamisiin on pienempi kuin 5,125 %. Kuntarahoitusta voi päättää lainapääoman alaskirjauksen palauttamisesta osaksi tai kokonaan, jos vakavaraisuusasetus tämän mahdollistaa Kuntarahoitusta taloudellisen tilan parantumisen perusteella. Kuntarahoitustella on oikeus, muttei velvollisuutta 14.2022 ja sen jälkeen

vuosittain koronmaksupäivänä lunastaa laina takaisin, mikäli valvova viranomainen on etukäteen hyväksynyt takaisinmaksun. Valvovalla viranomaisella on mahdollisuus antaa lupa lainan takaisinmaksuun myös erityisestä syystä, esimerkiksi jos lainsäädäntö tai viranomaiskäytäntö muuttuisi niin, että korkojen täysi vähennysoikeus menetetään tai mikäli Kuntarahoitusta joutuisi maksamaan lainan ehdoissa mainittuja lisäsuorituksia. Viranomainen voi myöntää luvan takaisinmaksuun myös, jos lainan viranomaisluokituksessa tapahtuu muutos, jonka johdosta laina todennäköisesti suljettaisiin omien varojen ulkopuolelle tai luokiteltaisiin uudelleen laadultaan alempiarvoiseksi omiksi varoiksi. Lainan pääoma, korko ja muu hyvitys maksetaan takaisin yhtiön purkautuessa ja konkurssissa kaikkia muita ylempitasoisia velkoja huonommalla etuoikeudella. AT1-pääomallaina on konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ehtoinen instrumentti ja emoyhtiön tilinpäätöksessä se kirjataan velaksi tase-erään *Velat, joilla on huonompi etuoikeus*.

Liite 14. Annetut vakuudet

OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET (1 000 €)

	30.6.2021	31.12.2020
Saamiset luottolaitoksilta johdannaissopimusten vastapuolille *	360 563	1 607 069
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille **	39 461	34 918
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille **	4 853 925	5 181 646
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle ***	11 301 447	10 997 495
Muut varat johdannaissopimusten vastapuolille *	255 984	243 269
Yhteensä	16 811 380	18 064 396

* Konserni on pantannut johdannaissopimusten vastapuolille riittävän määrän vakuuksia lisävakuussopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Kuntarahoitus on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta varten keskuspankkiin on pantattu riittävä määrä vakuuksia kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia operaatioita varten.

*** Konserni on pantannut Kuntien takauskeskukselle riittävän määrän antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja. Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoituksen varainhankinnan ja Kuntarahoitus antaa takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta on määritelty.

Annetut vakuudet on esitetty raportointipäivän tasearvoilla.

Liite 15. Ehdolliset varat ja velat

Emoyhtiön liikkeeseen laskeman AT1-pääomallainan kertynyt korko muodostaa 3 107 tuhannen euron suuruisen ehdollisen velan raportointipäivänä 30.6.2021. Ehdollinen velka realisoituu oman pääoman vähennyksenä emoyhtiön päättäessä koronmaksusta. Vertailuajankohtana 31.12.2020 Kuntarahoituksella oli 9 459 tuhannen euron ehdollinen velka, joka realisoitui koronmaksun yhteydessä 1.4.2021.

Konsernilla ei ole ehdollisia varoja 30.6.2021 tai vertailuajankohtana 31.12.2020.

Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1 000 €)	30.6.2021	31.12.2020
Luottolupaukset	2 541 565	2 353 978
Yhteensä	2 541 565	2 353 978

Liite 17. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat Kuntarahoitus Oyj:n osakkeenomistajat, joilla on yli 20 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä. Lisäksi konsernin lähipiiriin kuuluvat sen johtoon kuuluvat avainhenkilöt: toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, muut johtoryhmän jäsenet, hallituksen jäsenet sekä näiden henkilöiden puoliset, lapset ja huollettavat sekä puolisoitten lapset ja huollettavat. Lisäksi konsernin lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät joko välittömästi tai välillisesti määräysvaltaa, toisen kanssa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa. Emoyhtiön lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Konsernin toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräysvallassa olevat yhtiöt sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt).

Konserni on toteuttanut lähipiiriin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kanssa ainoastaan työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä konsernilla ole laina- tai rahoitussaamia mainitulta luonnollisilta henkilöiltä. Tytäryhtiö Inspiran kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veroituksia ja Kuntarahoituksen Inspiralta ostamia asiantuntijapalveluita.

Lähipiiritapahtumissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2020 jälkeen.

Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

EKP tiedotti perjantaina 23.7.2021, että pankkien voitonjakoa rajoittava suositus päättyy 30.9.2021. Kuntarahoituksen hallitus voi siten päättää vuoden 2020 osingonjaosta suosituksen voimassaolon päättymisen jälkeen kevään 2021 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella.

Euroopan laajuisten stressitestien tulokset julkistettiin perjantaina 30.7.2021. Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan Keskuspankin ohjaamaan stressitestiin (SSM *Stress Test*), joka kattoi vuodet 2021–2023. Konsernin vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste säilyvät erittäin vahvoina myös epäsuotuisia taloudellisia oloja kuvaavassa skenaariossa. Tämän vakavan stressiskenaarion mukaan Kuntarahoitus-konsernin CET1-vakavaraisuus olisi vuoden 2023 lopussa 67 % ja vähimmäisomavaraisuusaste 3,6 % (CRR). Molemmat luvut ylittävät selvästi viranomaisvaatimukset.

Raportti Kuntarahoitus Oyj:n puolivuositarkastuksen 1.1.–30.6.2021 yleisluonteisesta tarkastuksesta

Kuntarahoitus Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti Kuntarahoitus Oyj:n konsernin taseen 30.6.2021, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, oman pääoman muutoksia koskevan laskelman ja rahavirtalaskelman kyseisenä päivänä päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta sekä liitetiedot. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat puolivuositarkastuksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) sekä muiden Suomessa voimassa olevien puolivuositarkastuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella esitämme johtopäätöksen puolivuositarkastuksesta.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 ”Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus” mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin tilintarkastusstandardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei puolivuositarkastus anna EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) sekä muiden Suomessa voimassa olevien puolivuositarkastuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeita ja riittäviä tietoja yhteisön taloudellisesta asemasta 30.6.2021 ja sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista kyseisenä päivänä päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta.

Helsingissä 5. elokuuta 2021

KPMG OY AB

Tiia Kataja

KHT

Kuntarahoitus Oyj

Jaakonkatu 3 A, PL 744

00101 Helsinki

Puh. 09 6803 5666

www.kuntarahoitus.fi

etunimi.sukunimi@kuntarahoitus.fi